

Žirovske novice

ČASOPIS ZA OBČINO ŽIRI • September 2025 • LETNIK 6 • ŠTEVILKA 4

**Z novimi projekti
v jesen**

STRANI 4 IN 5

**Najstarejša Žirovka
praznovala sto let**

STRAN 13

**Šah
na Žirovskem**

STRAN 21

Pogumno stopili v svet znanja

Začetek novega šolskega leta je posebno razburljiv za vse, ki se prvič podajo v svet učenosti. V Osnovni šoli Žiri so na prvi dan novega šolskega leta pozdravili 59 prvošolcev.

MATEJA RANT

Prav učencem, ki so prvič prestopili prag osnovne šole, so prvi dan namenili posebno pozornost. Dobrodošlico sta jim izrekla ravnatelj Marijan Žakelj in župan Franci Kranjc, ki je vsem prvošolcem podaril tudi namizno slovensko in žirovsko zastavo

ter odsevnike za varno pot v šolo. Vsem prvošolcem in tudi ostalim učencem pa je zaželel veliko novega znanja, uspehov in prijetnih doživetij v novem šolskem letu. Veselo je bilo ta dan tudi v vrtcu, kjer so se otroci in zaposleni razveselili novih prostorov. Pred začetkom novega šolskega leta je namreč občina pridobila uporabno

dovoljenje za dodatne prostore vrtca in zbornice za vzgojiteljice. Kot so pojasnili na občini, so dodatne prostore zagotovili s preureditvijo nekdanje šolske kuhinje Osnovne šole Žiri. S hodnika je po novem dostop do večje shrambe in garderobe, iz katere je vstop v igralnico za otroke drugega starostnega obdobja. V mansardi pa so uredili še zbornico za vzgojiteljice s čajno kuhinjo. Preuredili so tudi sanitarije za zaposlene v vrtcu in prostor za čistilke. »Vrednost vseh del in opreme znaša dobrih tristo tisoč evrov, za povračilo dela stroškov investicije pa bomo kandidirali tudi na razpisu ministrstva za vzgojo in izobraževanje,« so pojasnili na občini.

V Vrtcu pri OŠ Žiri so se razveselili nove igralnice. Foto: Matic Zorman

Naslednja številka Žirovskih novic bo izšla 14. novembra 2025. Prispevke zanjo lahko pošljete do ponedeljka, 27. oktobra 2025, na naslov mateja.rant@g-glas.si.

IZVAJALEC TRITEL NADALJUJE DELA NA OPTIČNEM OMREŽJU

Na trasi Račeva 41–PGD Račeva in na Novovaški cesti je cevna kanalizacija že spojena. V začetku jeseni načrtujemo, da bi lahko začeli prve priklope na Novovaški cesti. V tem času si lahko stranke same položijo cevi od jaškov ob cesti do svojih hiš. Ko bo priklop aktualen, bomo zainteresiranim strankam poslali pogodbe in predračune. V naselju Selo (od Spodnjega Sela do mostu Zabrežnik) je cevna kanalizacija prav tako že spojena. Stranke si lahko položijo cev do hiše, prve priklope pa bi lahko začeli že konec septembra. V našem omrežju trenutno delujeta dva operaterja: Telemach in Telekom. Za vsa dodatna vprašanja je na voljo skrbnik omrežja TriTel, Marko Kogelnik, na telefonski številki 051 692 465.

KOLOFON

ŽIROVSKE NOVICE (ISSN 1408-2810) izhajajo kot priloga časopisa Gorenjski glas za občino Žiri. Izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj, Nazorjeva ulica 1, Kranj, info@g-glas.si, (04) 201 42 10. Občina Žiri, Loška cesta 1, 4226 Žiri. Odgovorna urednica: Mateja Rant, mateja.rant@g-glas.si. Uredniški odbor: Jožica Kacin, Barbara Peternel, Nives Markelj, Jana Jenko. Oglasno trženje: Robert Aleksić, robert.aleksic@g-glas.si, telefon: 040 508 891. Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. Priprava za tisk: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj. Tisk: Tisk Žnidarič, d. o. o. Naklada: 1800 izvodov. Distribucija: Pošta Slovenije. Žirovske novice vsa gospodinjstva v občini Žiri prejema brezplačno. Na naslovnici: Novi prostori žirovskega vrtca, foto: Matic Zorman

Maskoti Anja in Marko ponovno v Žireh

Avto-moto zveza Slovenije je v sodelovanju z Avto-moto društvom Žiri in Svetom za preventivo v cestnem prometu občine Žiri pred začetkom šolskega leta tudi v Žireh pripravila preventivno akcijo Še 365 dni.

BRANKO FILIPIČ, AMD ŽIRI

Avto-moto zveza Slovenije (AMZS) po različnih slovenskih krajih že deseto leto v sodelovanju z avto-moto društvi in klubi ter policijo opozarja, da se otroci vračajo na šolske poti. Maskoti Anja in Marko mimoidoče in voznike opozarjata z napisom Še 365 dni. Vse udeležence v prometu in tudi pristojne institucije opominjata, da je treba za varnost otrok v prometu skrbeti vse dni v letu, ne le na prvi dan ali prvih nekaj šolskih dni. Maskoti Anja in Marko sta se v središču Žirov pojavili v petek, 29. avgusta, in se skupaj s prostovoljci odpravili na dva prehoda za pešce in opozarjali voznike na otroke na cesti.

Generalni sekretar AMZS Davorin Smodiš je poudaril, da veliko pozornosti namenjajo varnosti otrok in mladih. »Zlasti najmlajši, ki šele začenejo svojo samostojno pot v prometu, še ne poznajo vseh zakonitosti in pasti, ki jih ta prinaša. Zato je ključno, da so odrasli – starši, stari starši in drugi spremljevalci – najpomembnejši učitelji za zgled in z lastnim zgledom otrokom pokažejo, kako skrbeti za svojo varnost in varnost drugih udeležencev v prometu. To zavedanje ne velja

Maskoti AMZS Anja in Marko v družbi žirovskega župana Francija Kranjca

Foto: Arhiv AMD Žiri

le na poti v vrtec ali šolo, temveč na prav vseh poteh. To je tudi ključno sporočilo AMZS kampanje Še 365 dni!, ki smo jo izvedli tudi v Žireh tri dni pred začetkom novega šolskega leta: za varnost, ne le otrok, temveč prav vseh udeležencev v prometu, moramo skrbeti vse leto, pri tem pa naj nas odlikujeta strpnost in medsebojno spoštovanje. To sporočilo bosta AMZS super junaka Anja in Marko v sodelovanju

z 29 avto-moto društvi in klubi, članicami Avto-moto zveze Slovenije, v teh dneh ponesla v kar 30 krajev po vsej Sloveniji,« je še povedal.

Četudi so se statistike glede prometnih nesreč z najhujšim izidom več let izboljševale, nas to leto na žalost še toliko bolj opominja, da si moramo vseskozi prizadevati za dvig prometne kulture in s tem tudi varnosti na naših cestah.

Župan Občine Žiri Franci Kranjc objavlja

Javni poziv za podelitev priznanj in nagrad dijakom, ki so na maturi dosegli izjemen uspeh – zlati in diamantni maturanti.

Pozivamo vse zlate in diamantne maturante, ki so v šolskem letu 2024/2025 zaključili srednješolsko šolanje, da predložijo pisne vloge.

Na poziv se lahko prijavijo dijaki, ki imajo stalno prebivališče v občini Žiri in dosežen izjemen uspeh na maturi – zlati in diamantni maturanti.

Kandidati naj vloge predložijo:

- fotokopijo maturitetnega spričevala s pohvalo,
- dosegljivo telefonsko številko, naslov elektronske pošte,
- soglasje o uporabi osebnih podatkov.

Vlogo z zgoraj navedeno dokumentacijo pošljite **do 19. 9. 2025** v zaprti kuverti na naslov: **Občina Žiri, Loška cesta 1, 4226 Žiri**, s pripisom: »Zlati in diamantni maturanti 2025«.

Občina Žiri obvešča o objavi

Javnega razpisa za sofinanciranje izobraževanja nadarjenih mladih glasbenikov in plesalcev Jobstov sklad za leto 2025.

S sredstvi v višini 1.500,00 evrov bo sofinancirala izobraževanja nadarjenih mladih glasbenikov ter plesalcev, in sicer:

- šolnine glasbenih in plesnih šol doma in v tujini,
- izposajo instrumenta,
- udeležbo na seminarjih, mojstrskih tečajih, poletnih glasbenih šolah ali tekmovanjih,
- nakup instrumenta.

Vlagatelji prijave oddajo osebno v sprejemni pisarni Občine Žiri ali pošljejo na naslov: **Občina Žiri, Loška cesta 1, 4226 Žiri** ali elektronski naslov nina.lukan@ziri.si najkasneje **do 6. 10. 2025**.

Celotno besedilo javnega razpisa je objavljeno na spletni strani www.ziri.si.

Z novimi projekti v jesen

Pred novim šolskim letom so se otroci iz Vrtca pri OŠ Žiri in njihove vzgojiteljice razveselili dodatnih prostorov v vrtcu. S preureditvijo nekdanje šolske kuhinje za potrebe vrtca so po besedah župana Francija Kranjca omilili dosedanje prostorsko stisko v vrtcu.

MATEJA RANT

V vrtcu so se pred novim šolskim letom razveselili dodatnih prostorov. Kaj vse je obsegala naložba in koliko je bila vredna? Gre za spremembo namembnosti prostorov nekdanje šolske kuhinje v prostore za potrebe naših najmlajših, obenem pa smo uredili zbornico za vzgojiteljice. Pridobili smo dobrih dvesto kvadratnih metrov dodatnih prostorov, s čimer smo zagotovili boljše pogoje za otroke, vzgojiteljice pa zbornice prej sploh niso imele. Vrednost celotne investicije znaša dobrih tristo tisoč evrov. Na ministrstvo za vzgojo in izobraževanje bomo oddali vlogo za sofinanciranje omenjene investicije in upamo, da nam bo del investicije tudi povrnjen.

Ali ureditev dodatnih prostorov pomeni, da boste zdaj lahko v vrtec sprejeli več otrok?

Investicije nismo izvajali zato, da bi odpirali dodatne oddelke, ampak zaradi sedanje prostorske stiske v vrtcu, saj vsi oddelki niso bili primerne velikosti, manjkala pa je tudi zbornica. Z novogradnjo smo omogočili kakovostnejše bivanje otrok v vrčevskih prostorih. Sicer smo v vrtec sprejeli veliko večino prijavljenih otrok; otrok, ki jih ta čas nismo mogli vključiti v vrtec, je precej manj kot za en oddelek. Živahno je tudi na gradbiščih na cestah. Kje ta čas potekajo dela in kdaj bodo zaključena?

Ta čas končujemo dela na cesti Pod griči, kjer je vse pripravljeno za asfaltiranje, ki ga bodo izvedli v teh dneh. Vrednost del, ki vključujejo pločnik, javno razsvetlavo, vodovod, preplastitev ceste in vgradnjo cevi za optično omrežje, znaša dobrih štiristo tisoč evrov. Dela izvajamo s pomočjo pridobljenih evropskih sredstev. Intenzivno potekajo dela na Dobračevski ulici, kjer je treba obnoviti celotno infrastrukturo, od vodovoda ter meteorne in fekalne kanalizacije do zamenjave električnega omrežja ter položitev cevi za javno razsvetlavo in optično napeljavo. Gre za izjemno obsežen projekt, za katerega smo pridobili tudi sredstva Evropske unije in je vreden več kot šeststo tisoč evrov. Zaključena so

Franci Kranjc Foto: Matic Zorman

tudi dela na Gregorčičevi ulici, ki so se izvajala v sodelovanju z Elektrom. Nedolgo nazaj je bila zaključena še ureditev vodotoka in ceste na Hobovšah ter obnova dela ceste in mostu v Račevi pri Debencu. Vrednost obeh investicij je presegala štiristo tisoč evrov, financirali pa smo ju iz sredstev, ki smo jih od države pridobili iz sklada za poplavno obnovo.

Pridobili ste tudi gradbeno dovoljenje za postavitve nadstreška v zbirnem centru odpadkov v Osojnici. Zakaj je potrebna ta investicija in kdaj jo boste izvedli?

Odlagališče kosovnih odpadkov je treba pokriti tako zaradi varnosti kot estetskih razlogov, s čimer bo območje bolj urejeno in bo ustrezalo tudi večjim ekološkim standardom. Vrednost naložbe ocenjujemo na 250 tisoč evrov, izvajati pa jo bomo predvidoma začeli v letih 2026 in 2027.

Že pred časom pa ste končali gradnjo ceste proti Osojnici ...

Veseli me, da smo uspešno končali obnovo te ceste, saj se je izkazalo, da je projekt bistveno zahtevnejši, kot je bilo sprva zastavljeno. Skupna vrednost investicije je znašala okoli dva milijona evrov, pri čemer je občina prispevala več kot štiristo tisoč evrov za gradnjo pločnikov, obnovo vodovoda ter položitev cevi za optično napeljavo in javno razsvetlavo. S tem

smo pridobili urejeno in varno cesto ter novo komunalno infrastrukturo.

V rokah imate še eno pomembno gradbeno dovoljenje, in sicer za ureditev središča Žirov ...

Medtem ko smo za ureditev vodotoka prejeli vsa soglasja že pred časom, smo zdaj pridobili še gradbeno dovoljenje za ureditev parkirišč in tržnice pri Zadrurnem domu. Gradbenega dovoljenja smo se zelo razveselili, saj smo s tem pridobili tudi možnost črpanja milijona evrov sredstev, ki nam jih za ta projekt zagotavlja Evropska unija. V pripravo projekta je bilo vloženega izredno veliko dela tako projektantov kot tudi članov komisije za ureditev centra. Potrebno je bilo ogromno usklajevanj z različnimi deležniki. Predvidoma bomo v začetku prihodnjega leta začeli urejati najprej strugo reke Račeve, proti koncu leta 2026 oziroma v začetku leta 2027 pa še tržnico in središče Žirov.

Ali omenjeno gradbeno dovoljenje zajema tudi ureditev ceste skozi središče Žirov in ureditev krožišča?

Gradbeno dovoljenje ne zajema krožišča oziroma ureditve glavne ceste skozi Žiri, ker projektant in direkcija za infrastrukturo ta del dokumentacije še usklajujeta in iščeta najustreznejše rešitve.

Podpisali ste pogodbo za izdelavo projektne dokumentacije za nogometno igrišče z umetno travo. Kaj vključuje omenjeni projekt in kdaj pričakujete, da bo prišlo do izvedbe?

Že vrsto let obstaja interes, da bi se pomožno igrišče opremilo z umetno travo, kar bi našim nogometašem, od najmlajših otrok pa do članske selekcije, omogočilo treninge tudi v jesenskem in zgodnjepomladanskem času, ko je obstoječe igrišče preveč namočeno. Ta čas smo naročili izdelavo projektne dokumentacije, da se bomo lahko prijavi na razpise, s katerimi bi zagotovili sredstva za sofinanciranje urejanja igrišča. Opravili smo že sestanke tako z nogometno zvezo kot s fundacijo za šport in med vrsticami so nam pomoč že obljubili. Izkoristili bomo tudi možnost prijave na ustrezne razpise države.

Kako ste zadovoljni z letošnjim poletnim utripom v Športno-rekreacijskem parku Pustotnik, kjer je bilo tudi letos nekaj novih pridobitev?

Zelo me veseli, ker vidim, da se na Pustotniku ves čas dogaja. Ureditev kolesarskega parka se je izkazala za zelo dobro naložbo, saj je na poligonu polno mladih kolesarskih nadobudnežev. Dobili smo res zelo lep objekt, ki je polno izkoriščen. Obenem me veseli, da smo dobili dobrega upravljalca gostinskih storitev, to je Glasbeno društvo Frekvenca. Članom društva se zahvaljujem za marljivo in požrtvovalno delo pri organizaciji koncertov. Na Pustotniku je tako res ogromno novega dogajanja. Obenem pa je poleti mogoča tudi ohladitev v čisti Poljanski Sori – tudi letos je vzorec vode, odvzet na kopališču Pustotnik, izkazal odlično kakovost glede na mikrobiološke parametre. Na tej lokaciji organizirata svoje prireditve tudi Konjeniški klub Žiri in Motoklub Sairach, tako da je prostor zelo dobro izkoriščen. So pa bili letos v Žireh tudi številni tuji obiskovalci, ki so se v kampu ustavili za nekaj dni in si tako lahko ogledali lepote Žirov in okolice. Čeprav smo lani začeli zaračunavati parkirnino za avtodome, se število gostov ni zmanjšalo.

Kakšne načrte imate še na tem območju?

Letos načrtujemo asfaltiranje še preostalih poti na območju Pustotnika, izgradnjo sanitarne enote, povečanje parkirnega prostora za avtodome in ureditev fitnesa na prostem, kar bo še obogatilo športno in turistično ponudbo.

Začelo se je novo šolsko leto. Kako boste v prvih dneh, ko so otroci še razigrani po počitnicah, poskrbeli za varnost na šolskih poteh?

Tudi letos moram pohvaliti člane Avto-moto društva Žiri, Združenja šoferjev in avtomekanikov Žiri in Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ker vsako leto pripravijo akcijo varovanja otrok v prvih šolskih dneh. Prisotni so na vseh pomembnih vpadnicah proti šoli ter nadzirajo promet in pomagajo otrokom pri varnem prečkanju ceste. Pred začetkom novega šolskega leta smo po Žireh obnovili tudi talne označbe in prehode za pešce.

Kaj bi ob tej priložnosti zaželeli šolarjem in njihovim staršem?

Šolarjem želim, da bi se imeli v šoli lepo in da bi stkali nova prijateljstva, ki jih bodo ohranili vse življenje. Obenem naj bodo čim bolj vedoželjni, da si naberejo veliko znanja in izkušenj. Starši pa spodbujajte šolarje pri dejavnostih, ki jih imajo radi, in bodite ponosni na njihove uspehe. Če se zgodi neuspeh, pa jim pokažite pravo smer in da je vedno mogoče še vse izboljšati. Včasih je treba otroku kakšno napako tudi spregledati in iti naprej. Tudi starši namreč nismo vedno popolni. Starši in otroci, pogovarjajte se med seboj, saj se s pogovorom vedno najde rešitev za morebitne težave in nesporazume.

Tudi čas poletnih dopustov je minil. S kakšnimi načrti na občini stopate v jesen?

Iztekata se z investicijami bogati leti, v katerih smo izvedli ogromno večjih in manjših projektov, predvsem na cestni in vodni infrastrukturi. Na občinski upravi pa že pripravljamo projektno dokumentacijo za prihodnje nove naložbe. Ponosni smo tudi na to, da smo praktično končali poplavno obnovo Žirov, pri čemer nam je uspelo pridobiti skoraj 1,5 milijona evrov državnih sredstev, tako da smo lahko kakovostno sanirali in z dodatnimi lastnimi sredstvi še izboljšali poškodovano cestno in drugo infrastrukturo. V prihodnje se bomo osredotočili na urejanje središča Žirov; to je velik projekt, ki ga bomo izvajali več let. Prizadevali si bomo tudi za postavitve že omenjenega nadstreška v zbirnem centru v Osojnici, trudimo se pridobiti še gradbeno dovoljenje za kanalizacijo na Selu. V teh dneh se končuje tudi projektiranje druge faze obvoznice od športne dvorane proti Ledinici. Pripravljamo pa še dokumentacijo za razpis za obnovo ceste in gradnjo pločnikov med Jezersko in Partizansko ulico, pod Žigonovim gričem.

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE PROSTORSKEGA NAČRTA

Občina Žiri je v letu 2023 končala postopek sprememb in dopolnitve Občinskega prostorskega načrta (OPN), ki ga je začela leta 2017. V maju smo občane pozvali k oddaji pobud za spremembo namenske rabe zemljišč, ki jih bomo obravnavali v naslednji spremembi temeljnega občinskega prostorskega akta.

Prejeli smo 190 vlog oziroma 220 pobud za spremembo namembnosti. Navedene pobude trenutno pregleduje pooblaščen prostorski načrtovalec Studio 3 iz Ajdovščine. Preučil bo vsako pobudo posebej glede na zakonske kriterije in občinske strokovne podlage (razpršena gradnja, vodovarstvena območja, območja poplavnih nevarnosti, lega parcele v območjih, predvidenih za širitev naselij) in pripravil mnenje Občine Žiri o sprejemljivosti pobude. O stališču občine bodo vsi pisno obveščeni (v dosedanjih postopkih je zadoščala le javna razgrnitev, letos pa bodo vsi prejeli pisna obvestila). Predvidevamo, da bodo vlagatelji obveščeni najkasneje v prvi polovici novembra. Pobude, ki bodo prejele negativno mnenje, bodo iz nadaljnjega postopka izločene. Ostale pobude se bodo obravnavale v postopku sprememb OPN Občine Žiri.

Osnutek dokumenta se bo nato posredoval v mnenja pristojnim mnenjedajalcem. Za najbolj zahtevne so se doslej izkazali na ministrstvu za kmetijstvo za posege na kmetijska zemljišča in Direkciji za vode RS za posege na območja s poplavnimi nevarnostmi. Oba bi tudi morala pripraviti nove strokovne podlage s svojega področja, kar zahteva določen čas, zato predvidenega roka dokončanja postopka ne moremo podati, glede na izkušnje pa bo verjetno tudi ta trajal več let.

Pozitivno mnenje Občine Žiri torej ne zagotavlja uspešnosti vložene pobude, pač pa samo prvo stopnjo – zakonsko ustreznost pobude, o kateri bodo nato podali svoje mnenje še ostali mnenjedajalci.

Končana sanacija po poplavih

Po poplavih pred dvema letoma so končali rekonstrukcijo mostu in ceste v Račevi ter uredili strugo hudourniškega potoka ob lokalni cesti Pretovč–Mostar.

MATEJA RANT

Z asfaltiranjem 230 metrov dolgega odseka cestišča so konec julija zaključili rekonstrukcijo mostu, ki je bil močno poškodovan v poplavih avgusta 2023, in obnovo nevarnega odseka lokalne ceste v Račevi. »Dotrajani most pri Debencu smo v celoti porušili in zgradili novega z bistveno večjim pretočnim presekom, kar bo omogočilo boljše odvajanje hudourniških voda ob večjih nalivih,« je pojasnil svetovalec za komunalno infrastrukturo na občini Miha Kavčič in dodal, da so ob tem zamenjali tudi celoten ustroj ceste, jo razširili in uredili ustrezen prečni naklon v ovinku, kar prispeva k večji varnosti in boljšemu odtekanju padavinskih voda s cestišča. Nameščena je bila tudi obcestna varnostna ograja. Investicija je bila po Kavčičevih besedah vredna 235 tisoč evrov, projekt pa je v celoti financiralo ministrstvo za naravne vire in prostor.

S sredstvi omenjenega ministrstva so uredili tudi strugo hudourniškega potoka ob lokalni cesti Pretovč–Mostar. »Aprila smo začeli z oblaganjem struge hudourniškega potoka, ki je med poplavami avgusta 2023 močno poškodoval vozišče. Na dolžini 400 metrov smo utrdili brežine

Urejanje struge hudourniškega potoka ob lokalni cesti Pretovč–Mostar

Foto: arhiv občine

ter razširili in poglobili potok, s čimer smo bistveno izboljšali njegovo pretočnost in zmanjšali nevarnost poškodb ceste ob prihodnjih neurjih,« je razložil Kavčič. Obenem so v zgornjem delu, kjer cesta prečka potok, obstoječe betonske cevi zamenjali z večjim škatlkastim propustom, ki omogoča nemoten pretok vode tudi ob večjih na-

livih ter preprečuje mašenje in preplavljanje ceste. Ocenjena vrednost investicije znaša 165 tisoč evrov, je dejal Kavčič.

ŠE UGODNEJŠA POSOJILA

V okviru kreditne sheme Razvojne agencije Sora so za podjetnike, društva, zavode, kmetije in dopolnilne dejavnosti na kmetijah na območju občin Škofja Loka, Gorenja vas - Poljane, Železniki in Žiri na voljo nova, še ugodnejša posojila. Odločiti se je mogoče za kratkoročna posojila za obratna sredstva z odplačilom do 12 mesecev s fiksno obrestno mero 3,9 odstotka, dolgoročna posojila za obratna sredstva z odplačilno dobo od 13 do 60 mesecev s fiksno obrestno mero 3,9 odstotka in dolgoročna posojila za investicije z odplačilom od 13 do 120 mesecev z variabilno obrestno mero šestmesečni EURIBOR + 1,7 odstotka (v primeru negativnega EURIBORA se upošteva vrednost 0), so pojasnili na Razvojni agenciji Sora.

Obnovljena cesta v Račevi Foto: arhiv občine

Dela potekajo po načrtih

V Dobračevski ulici izvajalci zaključujejo obsežna dela pri obnovi komunalne infrastrukture – poskrbeli so za prenovo vodovoda ter meteorne in fekalne kanalizacije.

MATEJA RANT

V sklopu projekta obnove komunalne infrastrukture v Dobračevski ulici ta čas poteka rekonstrukcija ceste v dolžini 360 metrov, in sicer na odseku od križišča z Loško cesto do križišča med Čevljarsko ulico in cesto Pod griči, je pojasnil svetovalec za komunalno infrastrukturo na občini Miha Kavčič. Obstoječe vozišče bodo tudi razširili, in sicer bo po novem širina cestišča znašala pet metrov z dodatnimi razširitvami v krivinah. »Hodnik za pešce ni predviden, bo pa cesta ustrezno navezana na obstoječo urbano ureditev,« je ob tem še dodal Kavčič.

Poleg rekonstrukcije vozišča je po Kavčičevih besedah predvidena tudi obnova obstoječe meteorne in fekalne kanalizacije, ureditev cestne razsvetljave ter vgradnja dodatne cevi za prihodnjo gradnjo optičnega omrežja. Ocenjena vrednost investicije je 620 tisoč evrov, pri čemer bodo del sredstev zagotovili iz načrta za okrevanje in odpornost Evropske unije. »S projektom bodo prebivalci pridobili sodobnejšo, zanesljivejšo in varnejšo infrastrukturo, kar bo prispevalo k večjemu udobju bivanja ter dolgoročnemu

Dela v Dobračevski ulici potekajo po načrtih. Foto: arhiv občine

razvoju kraja,« so še poudarili na občini. Zaključek del in končna ureditev okolice sta predvidena v prihodnjih tednih, ob

tem pa se na občini vsem stanovalcem zahvaljujejo za potrpežljivost in razumevanje v času izvajanja del.

Mobilnost za vse

Evropskemu tednu mobilnosti se bodo letos pridružili tudi v Žireh. Potekal bo med 16. in 22. septembrom pod geslom Mobilnost za vse.

MATEJA RANT

»Tudi v občini Žiri si želimo ustvarjati okolje, v katerem se prav vsak med nami počuti dobrodošlega, varnega in vključenega,« so poudarili na občini. Med 16. in 22. septembrom bodo tako v sklopu Evropskega tedna mobilnosti pozivali tudi k spremembi potovalnih navad in premisleku o tem, kakšno prihodnost želimo. V sklopu Evropskega tedna mobilnosti v Žireh so v sodelovanju s krajevno knjižnico pripravili tudi akcijo Trajnostno v knji-

žnico po nagrado, ki bo potekala do konca oktobra. V torek, 16. septembra, pa se od 9. do 12. ure obeta pestro dogajanje na Trgu svobode. Predstavili bodo invalidsko opremo Soča, ki jo bo mogoče tudi preizkusiti. Obiskovalci bodo lahko preskusili tudi svoje kolesarske spretnosti na poligonu spretnostne vožnje ali se pomerili v namizni igri »človek, razgibaj se« z dodatkom gibalnih vaj. Potekala bo še promocija programov zdravega življenjskega sloga za vse generacije, osnovnošolci pa bodo lahko sodelovali tudi v nagradnem kvizu o trajnostni mobilnosti.

Organizatorji ob tem poudarjajo, da je mobilnost temelj naše vsakdanjosti, a pot do šole, službe, trgovine ali parka ni enako enostavna za vse. »Otroci, starejši, gibalno ovirani in druge ranljive skupine se pogosto srečujejo z ovirami, ki jih drugi niti ne opazimo. Skupaj jih lahko odpravimo,« so opozorili in pozvali k skupnemu razmisleku, kako narediti kraj še prijaznejši in dostopnejši za vse. »Vsak vaš korak, vsak predlog in vsako dejanje šteje – za boljšo kakovost življenja nas vseh,« so poudarili.

Imaš pobudo za občino? Bodi zraven!

Za vse, ki imate v mislih dobro in enostavno izvedljivo idejo, kako izboljšati življenje v občini, se odpira zanimiva možnost soodločanja o porabi občinskega denarja. V prihodnjem letu bo del občinskih sredstev namenjen za participativni proračun.

OLGA VONČINA, VIŠJA SVETOVALKA ZA PRORAČUN

V letu 2026 bo Občina Žiri del proračunskih sredstev namenila za projekte, ki jih bodo predlagali občani. Gre za tako imenovani princip participativnega proračuna, doslej še neizkoriščeno obliko udeležbe pri odločanju o usmeritvah občine. Z njim želi občina spodbuditi aktivno udeležbo in vključenost občanov v skupnostne projekte, ki lahko prispevajo k dvigu kakovosti bivanja v lokalnem okolju in h krepitvi skupnosti.

Najpomembnejši kriterij za pobude, ki bodo primerne za izvedbo v okviru participativnega proračuna, bo to, da bo projekt prispeval k uresničevanju javnega interesa – bo torej dostopen vsem občanom, nekomercialne narave.

Kakšne pobude bodo primerne za izvedbo v okviru participativnega proračuna? Najpomembnejši kriterij bo seveda, da bo projekt prispeval k uresničevanju javnega interesa – bo torej dostopen vsem občanom, nekomercialne narave. Poleg tega mora biti projekt v pristojnosti Občine Žiri, kar pomeni, da se bo izvajal na območju občine, na občinskih zemljiščih oziroma infrastrukturi in predstavlja uresničevanje poslanstva občine. Pri tem niso mišljene pobude, ki že spadajo v redno dejavnost občine, kot so na primer vzdrževanje cest, javne razsvetljave ali druge infrastrukture. Tovrstne pobude že zdaj lahko posredujete na občino po elektronski pošti, na spletni strani ali osebno. Pomembno je tudi, da je projekt izvedljiv s časovnega, finančnega, pravnega in zemljiškoknjižnega vidika, kot tudi z vidika trajnosti in vzdržnosti glede prihodnjih stroškov vzdrževanja.

Participativni proračun, ki je bil prvič izveden leta 1989 v brazilskem mestu Porto Alegre, je danes mednarodno razširjen in globalno prepoznan način vključevanja občanov in občanov v delovanje občine. V Sloveniji so se prvi pozivi po uvedbi participativnega proračuna pojavili leta 2013, prvi zaključen postopek pa je izpeljala Ob-

čina Ajdovščina leta 2016 za proračunski leti 2017 in 2018. Po podatkih inštituta Danes je nov dan se participativni proračun v letu 2025 izvaja v 63 slovenskih občinah.

V občinah, kjer že izvajajo participativni proračun, so doslej izvedli projekte kot na primer:

- ureditev otroških igrišč,
- obnova kulturnih spomenikov,
- gradnja kolesarske steze,
- ureditev parkirnih mest,
- ureditev mostov, brvi, opornih zidov,
- ureditev tržnih prostorov,

- tečaji, dogodki, prireditve, obletnice,
- izdaja priložnostnih publikacij,
- vzdrževanje rekreacijskih površin,
- postavitve urbanega pohištva – klopi, košev za smeti itd.,
- ureditev učnih, pohodniških, sprehajalnih poti,
- označevalne table ...

Kako bo potekalo zbiranje in izbor predlogov

V naslednjih mesecih bo objavljeno povabilo k oddaji predlogov projektov, in sicer v Žirovskih novicah in na občinski spletni strani. Predloge boste lahko oddali vsi, ki imate v občini stalno prebivališče in ste dopolnili 15 let, bodisi kot samostojni predlagatelj ali kot predstavnik skupine občanov. Oddaja predlogov bo možna na občinski spletni strani. Prispele predloge bo pregledala občinska uprava, predvsem z vidika izvedljivosti in skladnosti z zahtevanimi pogoji. Nato pa bo izvedeno glasovanje za najboljše predloge. Pravico do glasovanja boste imeli vsi s stalnim prebivališčem v občini in dopolnjeno starostjo 15 let. Glasovanje bo potekalo na občinski spletni strani in osebno na sedežu občine. Izglasovani predlogi v okviru razpoložljivih sredstev bodo nato uvrščeni v občinski proračun. Vse informacije bodo

dostopne na spletni strani, tako o prejetih predlogih, izglasovanih projektih kot tudi o sami izvedbi.

Kako pripraviti predlog

Verjetno obstaja veliko idej, kaj vse bi morala občina še postoriti. Za nekatere med njimi mogoče še ni nastopil pravi čas oziroma niso prišle na vrsto. Za nekatere obstajajo tehtni razlogi, ki preprečujejo njihovo izvedbo. Za nekatere pa zmanjka zgolj pobuda in nekaj angažmaja. In prav te ideje lahko najdejo svoje mesto v občinskem proračunu preko participativnega dela proračuna. Zato vsi lepo povabljeni k razmisleku in oblikovanju pobud. Predlog projekta mora biti utemeljen, razmejen na potrebne aktivnosti in finančno ovrednoten. Če se bo izvajal na zemljiščih, ki niso v lasti Občine Žiri, je treba pridobiti tudi soglasja lastnikov, sicer izvedba ne bo mogoča. Pomisliti je treba tudi na morebitna upravna dovoljenja in soglasja, saj vsi vemo, kako grede stvari, če posegamo v prostor.

Skratka – s pravo idejo in nekaj pripravljenosti lahko postorimo marsikaj koristnega in dobrega za kraj. Velja povabilo: Bodi zraven!

PROSTORSKI NAČRT ZA ŠPORTNI CENTER POLJE

Občina Žiri vodi postopek izdelave Občinskega podrobnega prostorskega načrta (OPPN) za športni center Polje. Na podlagi pripravljenega osnutka OPPN smo prejeli prva mnenja, iz katerih je razvidno, da je predvidena gradnja mogoča. Izvedena je bila javna razgrnitev dokumenta ter usklajevanje s sosedi in zahtevami mnenjedajalcev. Dokumentacijo moramo še dopolniti z dopolnitvijo študije poplavne nevarnosti glede na razmere po poplavah leta 2023, ki je v izdelavi, nato pa bomo dokumente poslali v končno mnenje.

Prispevali k ozaveščanju o invazivkah

Skupni akciji odstranjevanja invazivnih tujerodnih rastlin pod naslovom Očistimo Gorenjsko invazivk so se v začetku junija znova pridružili tudi v Žireh.

MATEJA RANT

»Invazivne rastline pogosto pobegnejo v naravo z domačih vrtov, kjer jih zasadimo zaradi dekorativnega videza, ali pa njihovo širjenje povzročimo z odlaganjem njihovih ostankov v naravo namesto v zbirne centre, kjer bi jih ustrezno kompostirali,« so opozorili organizatorji akcije in dodali, da invazivne rastline s svojim agresivnim širjenjem povzročajo veliko škodo naravi, izpodrivajo domorodne vrste, zmanjšujejo biotsko raznovrstnost ter vplivajo na zdravje ljudi in gospodarstvo. Zato so se tudi v Žireh letos znova odločili pridružiti akciji Očistimo Gorenjsko invazivk, ki po zagotovilih organizatorjev že kaže konkretne rezultate na območjih, kjer so invazivne vrste odstranjevali v preteklih letih.

V Žireh se je akciji pridružilo šest udeležencev, ki so se lotili odstranjevanja enoletne suholetnice, japonskega dresnika in žlezave nedotike. Po besedah koordinatorske akcije Marka Šubica so invazivke odstranjevali po bregovih Račeve in na depozitni naplavnega materiala ob Račevi od nordijskega centra do mostu nasproti Adrianove kmetije. »Tam smo za konec potrgali nov grm japonskega dresnika na travniku,« je razložil Šubic in dodal, da so poruvano enoletno suholetnico, ki se zadnje čase najbolj agresivno širi, predvsem po nepokošenih travnatih površinah, in je že cvetela, pospravili v plastične vreče. »Za odvoz, kot tudi za plastične vreče, rokavice in prigrizek je poskrbela Občina Žiri,« je hvaležen Šubic. Poruvano žlezavo nedotiko, ki ni cvetela, so pustili na rastiščih, prav tako japonski dresnik, ki so ga, razen nekaj manjših rastlin, večinoma zgolj polomili oziroma pomendrali, saj je njegove velike koreninske sisteme praktično nemogoče odstraniti, je razložil Šubic. »Pri tem smo pazili, da

Akciji odstranjevanja invazivk se je v Žireh pridružilo šest udeležencev. Foto: arhiv občine

ne bi prišlo do odnašanja kakih njegovih delov z vodo.« Šubic je ob koncu poudaril, da so kljub maloštevilni udeležbi prispevali vsaj k ozaveščanju o problematiki invazivnih tujerodnih rastlin in nujnosti ukrepanja proti njim.

Zaplapolala slovenska zastava

NATAŠA KOPAČ

Krajani Breznice so konec julija z veliko mero ponosa in skupne volje postavili nov 12 metrov visok drog za zastavo, ki je zaplapolala v poletnem vetru nad vasjo. Pobudo za postavitve so podali domačini, ki so tudi sodelovali pri postavitvi. Pri sami izvedbi jim je finančno priskočila na pomoč Občina Žiri.

Na Breznici je ponosno zaplapolala slovenska zastava. Foto: arhiv občine

Ravnanje z odpadki v občini

Občina Žiri kot izvajalec javne službe zbiranja odpadkov izvaja sortirne analize zbranih odpadkov. Odkar ima občina več kot pet tisoč prebivalcev, se analiza izvede dvakrat letno.

ANDREJ POLJANŠEK

Vsakič se sortira najmanj 350 kilogramov odpadkov, ki se običajno odvzamejo na dveh lokacijah: individualne stanovanjske stavbe na Delavski ulici ter večstanovanjski objekti na Partizanski in Jezerski ulici. Letos pa se je kontrolno izvedla tudi analiza odpadkov, prevzetih na ekoloških otokih v Jarčji Dolini. Analizo nadzira in naredi poročilo Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, enota Novo mesto. Občasno se izvede tudi kontrola posameznih večstanovanjskih objektov, predvsem na podlagi poziva izvajalca odvozov, predvsem pa gre za menjavo poškodovanih posod, povečanje števila posod in nepravilno ločevanje, kjer pa najprej z obveščanjem lastnikov objektov poskušamo izboljšati stanje.

Ugotovljeno je, da je struktura odpadkov primerljiva z ostalimi občinami, smo nekje v zlati sredini. Zelo dobro se ločujejo embalažno steklo, časopisni papir, kovine, les, zeleni odrez, nevarni odpadki, baterije, električna in elektronska oprema ter gradbeni odpadki, ki jih v analiziranem vzorcu praktično ni. Med mešanimi komunalnimi odpadki pa je preveč bioloških odpadkov, predvsem hrane, kar nakazuje, da se ravnanje z biološkimi odpadki še da izboljšati. Občani morajo biološke odpadke kompostirati, lahko pa se vključijo v redni odvoz bioloških odpadkov, ki se izvaja vsakih 14 dni. Razpoložljive posode so volumna 80, 120, 240 in 1100 litrov. Večstanovanjski objekti morajo biti obvezno vključeni v odvoz bioloških odpadkov. Ta storitev se dodatno zaračunava. Pri analiziranih odpadkih z območja Jarčje Doline in prevzetih na ekoloških otokih pa smo ugotovili večjo količino papirne embalaže in posamezne vreče smeti, kjer odpadki sploh niso bili sortirani in so poleg ostanka komunalnih odpadkov vsebovale še papirno embalažo (zlasti za cigarete in pice), biološke odpadke, pločevinke in onesnaženo embalažo hrane za male živali. Za boljše ločevanje imamo pripravljeno tabelo, ki je stalno

objavljena na spletni strani Občine Žiri, tokrat pa jo objavljamo tudi v Žirovskih novicah. V primeru dvomov se lahko obrnete tudi na občino.

Z letošnjim letom je država uvedla obvezno ločeno zbiranje obleke, obutve in tekstila. Občina Žiri ima že več let zagotovljena zbirna mesta zasebnih podjetij za zbiranje tekstila pri lekarni, pri OŠ Žiri in pred Zbirnim centrom (ZC) Osojnica. Vsi izvajalci želijo prevzemati le uporabna oblačila. Doslej nismo našli prevzemnika odpadnega tekstila, zato tako mi kot tudi druga komunalna podjetja tekstil in obutev zbiramo v ZC Osojnica, a ker ni prevzemnika, ga predajamo v obdelavo kot ostanek odpadka.

Napake pri ločevanju

Najbolj pogoste nepravilnosti pri ločevanju komunalnih odpadkov so:

- biološki odpadki ne sodijo med ostanek odpadkov (črna posoda);
- v posode za embalažno steklo ne sodijo: porcelan in keramika, ki naj se odlagajo kot ostanek odpadkov (črna posoda, saj mešanje porcelana s steklom v postopku predelave stekla povzroča težave), ravno okensko steklo, ki naj se odlaga v namenski zabojnik v ZC Osojnica, razbita ogledala – steklo s srebrnim premazom sodi med ostanek odpadkov (črna posoda);
- v posode za embalažo ne sodijo: plastični gospodinjski predmeti (igračice in posode), plastične vodovodne, kanalizacijske in elektro cevi, polivinil, ki ni uporabljen kot embalaža; navedeni odpadki spadajo med ostale komunalne odpadke. Zaradi povečanih cen odlaganja azbestno cementnih kritin se skladno s poslovnikom ZC Osojnica v ZC Osojnica prevzemajo le omejene količine (do 20 kosov) salonitnih plošč, ki se kot stara bremena še nahajajo pri občanih. V primeru menjav tovrstne kritine mora izvajalec poskrbeti za oddajo azbestno cementnih plošč registriranim prevzemnikom samostojno, brez sodelovanja Občine Žiri. Enako velja za gradbene odpadke, kjer sprejemamo le omejene količine do 0,5 kubičnih metrov oziroma eno avtomobilsko prikolico. Vse večje količine morajo prevzeti izvajalci

gradbenih del. Tudi oddaja avtomobilskih pnevmatik je količinsko omejena na 5 kosov letno za posamezen osebni avtomobil. Predlagamo, da izrabljenih pnevmatik ne vozite domov, pač pa jih prepustite vulkanizerju, saj je oddaja v uničenje tudi zanj brezplačna.

Odlaganje nevarnih in ostalih odpadkov iz dejavnosti v ZC Osojnica s strani podjetnikov ni dovoljeno. Za te odpadke morajo podjetniki poskrbeti sami. Za dodatna pojasnila se podjetniki lahko obrnejo na Občino Žiri.

Občina trenutno ne organizira rednih akcij kosovnih odvozov. Kosovne odpadke dostavite v ZC Osojnica takrat, ko nastanejo. V primeru težav s prevozom predlagamo medsosedsko pomoč, če to ni mogoče oziroma v posebnih primerih (praznjenje objektov pred rušitvijo ali obnovo) se obrnite na Občino Žiri.

Iztrebki malih živali sodijo med ostanek komunalnih odpadkov in se odlagajo v črni zabojnik oziroma vrečo za ostanek komunalnih odpadkov. Koši za pasje iztrebke, ki so postavljeni ob sprehajalnih poteh, so namenjeni izključno pasjim iztrebkom, ki jih živali povzročijo med sprehodi ter jih lastniki poberejo in odložijo. Nikakor pa niso namenjeni temu, da bi se pasji iztrebki doma ločevali in nato odlagali v te koše, kar smo zasledili pri praznjenju košev.

Prevzem tipskih vreč

Občani, ki komunalne odpadke oddajajo v tipskih vrečah na ekoloških otokih, lahko te brezplačno prevzamejo v ZC Osojnica v času uradnih ur. V preteklih letih smo vreče dostavljali enkrat letno na dom, zdaj pa jih upravičenci lahko prevzamejo osebno v ZC. Prazen objekt oziroma objekt, v katerem živi ena oziroma dve osebi, je upravičen do ene rolice – 13 kosov 80-litrskih vreč za komunalne odpadke in ene rolice – 13 kosov 120-litrskih vreč za mešano embalažo. Objekt, v katerem živi od tri do pet oseb, je upravičen do ene rolice – 13 kosov 80-litrskih vreč za komunalne odpadke in dveh rolic – 26 kosov 120-litrskih vreč za mešano embalažo. Objekt, v katerem živi več kot pet oseb, je upra-

vičen do 1,5 rolice – 19 kosov 80-litrskih vreč za komunalne odpadke in dveh rolic – 26 kosov 120-litrskih vreč za mešano embalažo.

Sorazmerno številu oseb in prostornini vreč in posod za mešane komunalne odpadke pri ostalih objektih je tudi izveden obračun storitve ravnanja z odpadki. Obračun je izražen v evrih na kilogram vseh zbranih odpadkov v občini (tako zbranih z uličnim odvozom kot oddanih v zbirnem centru, kosovnih odpadkov, nevarnih odpadkov), masa pa se računsko razdeli glede na prostornino zbirnih posod po naslednjih količinah:

- prazni objekti, objekti v gradnji 26,666 l/4 tedne
- objekt z 1 osebo 30 l/4 tedne
- objekt z 2 osebama 60 l/4 tedne
- objekt z od 3 do 5 osebami 80 l/4 tedne
- objekt z več kot 5 osebami 120 l/4 tedne
- večstanovanjski objekti po volumnu posod za odpadke pri posameznem objektu, kjer je mogoč tudi 14-dnevni odvoz.

VABIJO K UDELEŽBI V PROGRAMU SVIT

»Program Svit je brezplačen, preprost in učinkovit presejalni program za zgodnje odkrivanje in celo preprečevanje raka debelega črevesa in danke,« poudarjajo sodelavci kranjske območne enote Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) in dodajajo, da je namenjen moškim in ženskam med 50. in 74. letom starosti, saj se prav v tem obdobju pojavnost tega raka precej poveča. V programu Svit to bolezen v več kot 70 odstotkih primerov odkrijejo tako zgodaj, da onkološko zdravljenje sploh ni potrebno, kar pomembno vpliva na zdravljenje in kakovost življenja. »Ponosni smo, da smo prav Gorenjci v prvem polletju 2025 zabeležili najvišjo, skoraj 69-odstotno odzivnost v Sloveniji.« Še večja je odzivnost v Občini Žiri, in sicer 73-odstotna, od tega je v programu Svit sodelovalo 79 odstotkov žensk in 68 odstotkov moških. Zato si želijo, da bi se tudi moški začeli aktivneje vključevati v ta program, saj je rak debelega črevesa in danke pogostejši prav pri moških.

Digitalizacija v zdravstvu

Zdravstvo ni izjema, ko se pogovarjamo o digitalnih rešitvah za izvajalce in uporabnike. Kot vsaka sprememba tudi prehod na digitalne rešitve zahteva naš čas in energijo.

JAKA STREL

Vendar z digitalnimi rešitvami lahko marsikaj opravimo hitreje, varneje in udobneje, brez nepotrebnega čakanja ali obiskov ambulant. A za to, da digitalizacija resnično zaživi, je pomembno, da jo vsi znamo uporabljati in ji zaupamo. V ambulanti Arcus Medici svetujemo uporabo dveh portalov, in sicer portalov zVEM in IRIS. Slednji je nadomestil elektronsko pošto, ki po mnenju informacijskega pooblaščenca ni primerna za komunikacijo med pacienti in zdravstvenim osebjem.

Portal zVEM

Portal zVEM je brezplačna spletna storitev, ki omogoča vpogled v vaše zdravstvene podatke – kjerkoli in kadarkoli. Do njega lahko dostopate po računalniku ali s pametnim telefonom z uporabo digitalnega potrdila ali mobilne identitete

ti, če nimate kvalificiranega digitalnega potrdila, ali s pomočjo QR kode z digitalnim potrdilom.

Uporaba portalov omogoča: prihranek časa – ni več potrebe po klicanju ambulant za izvide, večjo preglednost – imate vpogled v lastno zdravstveno dokumentacijo, boljšo skrb za zdravje – informacije so na dosegu roke, ko jih potrebujete, manj napak – digitalna dokumentacija zmanjša možnost napak in izgubljenih napotnic.

Če se z računalnikom ne znajdete najbolje, nič hudega. Vprašajte družinske člane ali znance za pomoč – pogosto je dovolj le nekaj osnovnih korakov. In kar je najpomembnejše: digitalizacija ni nadomestilo za osebni stik z zdravnikom. Vaša ambulanta ostaja še vedno dostopna po telefonu ali osebno kot doslej. Portal zVEM in IRIS sta le dodatni orodji – ne pa edina pot.

Uporaba portalov omogoča: prihranek časa – ni več potrebe po klicanju ambulant za izvide, večjo preglednost – imate vpogled v lastno zdravstveno dokumentacijo, boljšo skrb za zdravje – informacije so na dosegu roke, ko jih potrebujete, manj napak – digitalna dokumentacija zmanjša možnost napak in izgubljenih napotnic.

(smsPASS). Na portalu zVEM lahko: preverite izvide laboratorijskih preiskav, vidite izdane recepte in napotnice, spremljate cepljenja in elektronski karton, se naročite na zdravstvene storitve, dobite obvestila o novostih s področja zdravstva. Do portala lahko dostopate na spletni strani <https://zvem.ezdrav.si>.

IRIS portal

IRIS portal je komunikacijsko orodje, ki je nadomestilo komunikacijo z zdravstvenim osebjem Arcus Medici po elektronski pošti. IRIS portal omogoča: tekstovno komunikacijo z ambulanto, naročanje receptov, napotnic, medicinsko-tehničnih pripomočkov in bolniških listov. Registracijo za IRIS portal lahko opravite z osebnim obiskom v ambulan-

Hkrati pa z uporabo portala pomagata razbremeniti zdravstveno osebje, ki tako lahko več časa in energije nameni tistim, ki pomoč najbolj potrebujejo – na primer starejšim ali težje bolnim. Z vsakim elektronskim naročilom, vpogledom v izvid ali napotnico prek portala prihranite en klic ali obisk ambulate, kar lahko pomeni veliko.

LINGUA

Od mlačve do štrajfanja

Zanimala nas je raznolikost narečnih poimenovanj za некоč enega najpomembnejših kmečkih opravil.

ANA JAGODIC DOLŽAN

Na poti od zrna do žetve in od te do moke so se izoblikovali številni narečni izrazi. Nekateri med njimi so zajeti v doslej izdanih zvezkih Slovenskega lingvističnega atlasa (SLA), enega temeljnih del slovenskega jezikoslovja in dialektologije, ki nastaja na Oddelku za dialektologijo Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. »Slovenski lingvistični atlas je leta 1934 zasnoval Fran Ramovš, gradivo zanj pa so ob slovenskih dialektologih desetletja zbirali tudi študenti slovenistike vseh slovenskih univerz,« nam je povedala urednica zbirke narečnega besedja Jožica Škofic.

V SLA 1 najdemo poimenovanja za človeško telo, bolezni in družino, v SLA 2 izraze za kmečko hišo, prostore in opremo, za gospodarska poslopja in nekatera kmečka opravila, v SLA 3 pa se kaže pestrost slovenskih narečij v poimenovanjih za kmečke posestnike, obdelovalne površine, kmečka opravila in orodja, voz in njegove dele ter planinsko pašništvo. »Trenutno nastaja SLA 4, v katerem bo predstavljeno predvsem narečno besedje, ki je povezano z nekaterimi tradicionalnimi obrtmi slovenskega podeželja,« je obelodanila naša sogovornica.

Med več kot 400 krajevnimi govori, ki so jim prisluhnili zapisovalci gradiva, je tudi žirovski. Kot lahko razberemo iz jezikovnih kart, je bil zabeležen na Dobračevi v začetku sedemdesetih let. Za mlačev, kot v knjižnem jeziku z eno besedo povzamemo delo, povezano s spravljanjem zrnja iz klasja oziroma latja s cepcem ali mlatilnico (in tudi čas tega opravila), je v Žireh kartiran izraz mlatva. Ta, mlatev, in sorodne

Na Prazniku žetve na Žirovskem Vrhju Sv. Urbana so prikazali mlačev s cepci in mlatilnico (na fotografiji). / Foto: Tina Dokl

izpeljanke (mlatenje, mlatje, mlatnja, mlatitje, mlatitev, mlatitva, mlatitba) ter različice mlačva, mlačenje, mlač in mlača so bile zapisane še v nekaterih drugih krajih, prevladujoč izraz v obravnavanih govorih – gradivo je s celotnega slovenskega jezikovnega prostora, vključno z zamejstvom – pa je mlačev (z različnimi izgovarjavami). V dveh krajevnih govorih v zemljepisnem stiku z nemščino je zapisan izraz štrajfanje, ponekod pa v gradivu ni odgovora – ker žita ne pridelujejo (več) in torej tudi ne mlatijo.

V komentarju, ki sta ga pripravila dialektologa Jožica Škofic in Vlado Nartnik (v SLA 3), med drugim tudi izvemo, da naj bi se mlačev žit in ajde s cepci v našem kulturnem okolju uveljavila že v 9. stoletju. Do uvedbe mlatilnic v prvi polovici 20. stoletja in nato še kombajnov v 60.

in 70. letih je bila eno najtežavnejših in opravilno najzahtevnejših del na kmetiji. »V obdobjih ročne žetve in mlačve je bilo potrebno sodelovanje vse družine, pogosto pa tudi sorodnikov, sosedov in najetih mlatičev, ki jim je gospodar v času mlačve ponudil hrano in nekaterim tudi plačilo. Mlačev je bila zato некоč eden izmed najpomembnejših kmečkih dogodkov, ki je združeval delo z različnimi oblikami družabnosti. Krajše ali daljše prekinitve dela so ponekod dopolnjevali tudi vaški posebneži, pogosto starejši govorci, ki so z izvirnimi pripovedmi znali zabavati družbo in obenem krepiti delovno vnemo mlatičev in njihovih pomočnikov.« Za tistega, ki mlati žito, je v narečjih poleg izraza mlatič – zabeležen je bil tudi v Žireh – pogosto še poimenovanje mlatec, redko pa tudi mlatovec.

Najstarejša Žirovka praznovala sto let

V skritem kottičku dobrih tristo metrov od glavne ceste Žiri–Smrečje v Račevi živi najstarejša Žirovka Cirila Arhar, ki jo vsi kličejo Cilka. V soboto, 5. julija, je dopolnila sto let.

ANICA KUMER

Z domačimi je praznovala prav na ta dan. Na njeno željo so šli na kosilo k Esadu, sicer je vedno doma. Zelo je vesela, ker ji zdravje glede na leta še kar dobro služi. Sredi julija smo slavljenko Cilko obiskali in ji čestitali za okroglo obletnico župan Občine Žiri Franci Kranjc, predsednik DU Žiri Francišek Tavčar in koordinatorica programa Starejši za starejše pri Društvu upokojencev Žiri Anica Kumer. Zaželeli smo ji veliko zdravja, sreče in dobrega počutja. Obiska je bila zelo vesela.

Gospa Cilka je še v dobri telesni in psihični kondiciji. Je zelo skromna, saj je v življenju veliko pretrpela, a je kljub temu dobre volje in ima rada življenje. Rodila se je 5. julija 1925 pri Gričarju v Žirovskem Vrhju. V šolo je hodila na Vrh Sv. Treh Kraljev v staro mežnarijo, ki je stala na mestu današnje razgledne točke. Poučevali sta učiteljici Francka in Pavla, verouk pa župnik Franc Ramšek. Ljudje so bili v tistem času večkrat lačni kot siti. Kuhali so v krušni peči v železnih loncih, in sicer krompir, zelje, smukavec (zelje iz zelenih veh). Z 18 leti je šla za štiri leta služiti na veliko kmetijo v Črni Vrh nad Polhovim Gradcem. Opravljala je težka kmečka dela. Že ob štirih zjutraj je šla kositi, ob sedmih je gospodinja poklicala h »kosilu« (zajtrku). Čez dan je žela žito. Delala je tudi butarice za v peč in varovala otroke. Po štirih letih služenja je za plačilo dobila vrečo moke, a ima vseeno najlepše spomine iz svojega življenja prav na ta čas, predvsem zato, ker so se dobro razumeli, za delo so jo pohvalili in nikoli je niso kregali. Kasneje se je preselila k starejši sestri, ki se je z družino vrnila iz Nemčije. Tudi tukaj je varovala otroke in delala, kar je bilo potrebno. Leta 1950 leta se je poročila z Zahlevarjevim Stankom in se preselila v majhno hiško med dvema bregovoma, kjer je živela njena mama vdova, in tam ostala do danes. Oba z možem sta se preživljala z delom pri večjih kmetih. Največ sta hodila k Škrbinetu v Žirovski Vrh. Za plačilo sta dobila hrano zase in za sinove Stanka, Vinka in Branka. V času »žernade« (dnine) je za otroke skrbela

Slavljenko so obiskali in ji čestitali za okroglo obletnico tudi (z leve) Francišek Tavčar, Franci Kranjc in Anica Kumer. Foto: Nataša Kopač

njena mama. Žal je po petih letih zakona zaradi vodenice Cilkin mož umrl. Kasneje je spoznala Antona Arharja, ki je bil 25 let starejši od nje, in se ponovno poročila. S skupnimi močmi sta hišico dozidala. Vse otroke je rodila doma. Pri porodu je pomagala mama, babice ni bilo. Doma so imeli tudi kravo in prašiča, a krme zanju je bilo v bližini premalo. Zato so vzeli v najem travnik v Žireh. Vse so delali ročno. Otroci so hodili v šolo na Vrh in pomagali po svojih močeh.

Ko so sinovi zaključili šolanje in se zaposlili, se je življenje nekoliko izboljšalo. Kmetje zaradi mehanizacije niso več potrebovali dninarjev, zato se je Cilka posvetila klekljanju in to je postal njen vir dohodka. Nekega dne jo je obiskala klekljarska učiteljica Marica Albreht in se navdušila nad njenimi čipkami. Vse je odkupila, Cilka pa je za ta denar kupila šivalni stroj znamke Bagat. Klekljala je, dokler ji je dopuščal vid. Leta 1987 ji je umrl tudi drugi mož. Ostala je sama z najmlajšim sinom Brankom in njegovo družino. Kasneje so vsa dekleta odšla. Zdaj živita sama. »Branko lepo skrbi zame oziroma skrbiva drug za drugega,« pravi stoletnica. Ker je nekoliko naglušna, je vesela, da ne sliši, če jo sin okrega. Pred petdese-

timi leti je zbolela za rakom na dojkah. Vesela je, da jo je dr. Bernik takoj poslal na operacijo. Glede na to, da so ji kasneje vzeli tudi žolč in da si je pri padcu močno poškodovala nogo, se dobro drži. Noge ji zelo zatekajo, bolečine vsako jutro lajša z razpršilom aloje. Jemlje tudi razna zdravila, Lekadol pa kot bombone. Ob prihodu je povedala: »Slabo se počutim, umret' pa še ne mislim! Rada bi še živela.«

Čez dan posluša Radio Ognjišče in veliko moli za vse. Sprehodi se po hiši, gre sedet na klop pred hišo, po stopnicah pa ne more. Je bolj malo, rada ima sadje, razen banan. Ob drugem obisku sva se veliko pogovarjali, na koncu pa mi je tekoče deklamirala pesmi Stoji učilna zidana in Pod križkom. V času dvomesečnih obiskov ob jubileju je obiskovalcem to pesmico povedala gotovo stokrat. Televizije ne gleda, ker jo potem bolijo oči. Popoldne pa se že odpravi k počitku, ker jo vse boli, in v molitvi zadremlje.

Na vprašanje po receptu za dolgo življenje pravi, da je treba biti skromen, po pameti jesti in piti, potem pa, če Bog da zdravje, pa dočakaš visoko starost. S stoletnico sva se prijateljsko poslovili. Zaželela sem ji veliko zdravja in lepih trenutkov.

Za čebelarjenje je treba imeti veselje

Med dobitniki priznanj, ki so jih na letošnjem mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu Agra podelili najboljšim čebelarjem, je tudi Anton Mlinar iz Žirov, ki je postal prvak v konkurenci gozdnega medu.

MATEJA RANT

Na letošnje ocenjevanje je 294 vzorcev medu oddalo 183 čebelarjev in podjetij iz Slovenije, Avstrije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine ter Slovaške. Prvak v konkurenci gozdnega medu je postal Anton Mlinar iz Žirov, ki čebelari že 55 let. Kot prizna, ne ve čisto točno, s čim je njegov med prepričal komisijo, a sam se drži pravila, da med pusti tak, kot ga v panj prinesejo čebele. »Če ga kakorkoli obdeluješ, med ni več tisto, kar mora biti,« je poudaril. Senzorično ocenjevanje sicer po njegovih besedah obsega okus in barvo, pomerijo tudi količino vode v medu. »Dovoljeno je največ 20 odstotkov vode, v mojem je bilo vode 14 odstotkov. Z električno prevodnostjo še ugotavljajo, ali gre za cvetlični ali gozdni med – meja za cvetlični med je do 0,8 mS/cm, pri mojem medu pa so izmerili približno 1,50 mS/cm.«

Anton Mlinar danes gospodari s tridesetimi čebeljimi panji in na leto pridela tudi do trideset kilogramov medu na panj. »Pred tremi leti sem pridelal celo 45 kilogramov na panj, medtem ko čebelarji v Žireh povprečno pridelajo 15 kilogramov medu na panj,« ponosno pravi Mlinar, ki ugotavlja, da očitno prostor, kjer ima ta čas čebelnjak, čebelam zelo ustreza. Resneje se je s čebelarjenjem začel ukvarjati pred 55 leti, prvi poskusi pa po njegovih besedah segajo v čas, ko je bil še otrok. »Že moj stari oče je imel

Anton Mlinar pri svojem čebelnjaku Foto: Mateja Rant

Uživajte pravo hrano, ki vam daje več energije čez dan in zagotavlja boljši spanec. Preprosti recepti za lahke, a hranljive obroke, za hujšanje in lajšanje posledic hormonskih sprememb.

Minkina kuhinja
za hormonsko ravnovesje in dolgoživost

Mehka vezava, 320 strani.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po telefonu št.: 04 201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

27
EUR

* poštnina

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

čebelnjak na Ravnah, a je umrl, še preden sem se rodil. Nekega dne smo se z mojima sestrama domislili, da bi nabrali mrtve koprive, da bi nahranili čebele v tem čebelnjaku. A edini rezultat tega prvega poskusa je bil, da so sestro popikale čebele,« se posmeje ob spominu na prve nerodne poskuse. A to ga ni ustavilo pri njegovih prizadevanjih, da bi prišel do medu. »Ko smo otroci poleti pomagali pri delu na kmetiji, je bilo po senoženih ogromno čmrcljev. Enega sem zaprl v škatlo in tako je začel prinašati med v škatlo, jaz pa sem ga posesal s slamico,« je razložil.

Po končanem služenju vojaškega roka pa se je spet domislil, da bi oživel čebelnjak starega očeta v Ravnah. Najprej je poskusil z dvema družinama, a ker ni imel nobenega znanja o čebelarjenju, je imel spomladi čebelnjak prazen. Zato se je pred naslednjim poskusom s tremi panji najprej udeležil tečajev, ki jih je organizirala Čebelarska zveza Slovenije. »Tako sem pridobil veliko znanja in sem se lahko tega lotil bolj resno.« Treba se je zavedati, je dejal, da je od spomladi do jeseni veliko dela s čebelami, sploh ko se je sredi osemdesetih let prejšnjega stoletja pojavila varoja in je treba vsako leto izvajati še ukrepe za njeno zatiranje in preprečevanje. »Zdaj sem sicer že 18 let upokojen, zato se sem in tja vprašam, kako mi je včasih uspelo čebelariti – dopoldne sem bil v službi, popoldne sem učil vožnjo v avtošoli, vmes pa sem poskrbel še za čebele. Za čebelarje zato ne pravijo zaman, da gredo po službi najprej k čebelam, potem pa k ženi,« se posmeje in doda, da moraš imeti za čebelarjenje res veselje. »Ko sem začel čebelariti, sem bil pogosto ves popikan in otekel, zdaj pa sem že povsem imun na pike.« Čeprav čebelarjenje torej zahteva ogromno dela, pa je trdno odločen, da se bo s tem ukvarjal, dokler mu bo dopuščalo zdravje in bo imel dovolj moči.

Fotografije navdihnile likovna dela

Na podlagi likovnega dialoga sodobnih ustvarjalcev s fotografskimi motivi iz zbirke Petra Nagliča je nastal obsežen cikel umetniških del, ki si jih je ta čas mogoče ogledati na razstavi v Galeriji DPD Svoboda.

MATEJA RANT

Kulturno društvo Anton Jobst je v začetku septembra pripravilo odprtje razstave z naslovom Utrinek časa za vse čase v Galeriji DPD Svoboda. Na razstavi so prvič razstavili dela, ki so jih povabljeni umetniki ustvarili v različnih slikarskih, grafičnih, risarskih in celo kiparskih tehnikah na podlagi fotografij Petra Nagliča, amaterskega fotografa iz Šmarce pri Kamniku, ki jih je konec devetdesetih let prejšnjega stoletja začel odkrivati Nagličev vnuk Matjaž Šporar. »Sam namreč ni poudarjal tega svojega dela, sam pa sem ob svoji najdbi začutil, da mora to spoznati tudi širša javnost,« je poudaril Šporar. To dediščino pa je Šporar še nadgradil, ko je na njegovo pobudo po Nagličevih fotografijah začela nastajati zbirka likovnih del, ki jih je ta čas že več kot petdeset.

Peter Naglič se je rodil leta 1883 v obrtniški družini. »Tako kot že prej dve generaciji prednikov so se ukvarjali s ščetarstvom in v to družinsko obrt je bil porinjen tudi moj ded, ki se je v Gradcu izučil tudi za ščetarškega mojstra,« je pojasnil Šporar in dodal, da se je v času šolanja v Gradcu dobro naučil govoriti nemško, kar mu je pomagalo pri spremljanju razvoja fotografije. Fotografiji se je namreč zapisal že zelo zgodaj, njegova najstarejša datirana fotografija je iz leta 1899. In prav fotografija ga je najbolj zaznamovala, je prepričan Šporar.

Na razstavi je tudi kovček, v katerem so predmeti, ki najbolj zaznamujejo življenje Petra Nagliča: ščetka, Jakobova školjka in fotoaparati. Foto: Tanja Mlinar

Bernarda Stenovec (levo) in Matjaž Šporar v družbi Andreje Žakelj iz KUD-a Anton Jobst ob odprtju razstave Foto: Tanja Mlinar

Podrobno je dokumentiral vse sfere človekovega življenja, od osebnih dogodkov posameznika do verskega, društvenega in družabnega življenja skupnosti. Sled je tako pustil z bogato fotografsko zapuščino, ki obsega več kot deset tisoč posnetkov, najprej na steklu, po letu 1930 pa tudi na filmu. S fotografijo se je ukvarjal v prostem času, kar mu je omogočil soliden zaslužek, ki mu ga je prinašalo ščetarstvo, je pojasnil Šporar. Svoje prve fotografske korake je naredil s fotografiranjem domačih, fotografije je tudi sam razvijal. »Njegove fotografije imajo posebno težo, ker ni bil profesionalni fotograf, ampak je to počel iz veselja, a je kljub temu dosegal visoko raven s kadriranjem in kakovostjo posnetkov.« Pomemben dokument časa je ustvaril že v času prve svetovne vojne, ko je s fotoaparatom spremljal vojake v zaledju, saj ga zaradi slabega zdravja niso poslali na fronto. »Izdelal je neke vrste foto dnevnik, ki obsega kar 150 posnetkov,« je razložil Šporar in za dokumentarni prese-

žek označil tudi spremljanje dela arhitekta Jožeta Plečnika. »Bil je največji kronist Plečnikovih gradbenih del v Ljubljani.« Ogromno fotografsko zapuščino je zapustil tudi s svojih številnih romanj. »Bil je romar z dušo in srcem. Krona njegovih romanj je bilo vseslovensko romanje v Sveto deželo leta 1910, ki se ga je udeležilo kar 540 romarjev iz Slovenije.« Po Šporarjevih besedah je Nagliča zaznamovala še ljubezen do planin, tako da je veliko fotografij nastalo v kamniških hribih, fotoaparat pa ga je spremljal tudi na njegovih kolesarskih izletih – tako so nastale tudi fotografije iz Žirov v tistem času.

Po besedah umetnostne zgodovinarke Bernarde Stenovec danes njegove dokumentarne posnetke s pridom uporabljajo številne institucije. »Po teh fotografijah pa zdaj Matjaž Šporar načrtno ustvarja tudi likovno zbirko kot poklon svojemu dedu.« Ob vsaki razstavljeni sliki je zato tudi fotografija, ki je umetniku predstavljala izhodišče za ustvarjanje.

EMBALAŽA		PAPIR		STEKLO		KOSOVNI ODPADKI	
RUMENA BARVA		RDEČA BARVA		ZELENA BARVA			
ZABOJNIK oz. EKOLOŠKI OTOK		EKOLOŠKI OTOK		EKOLOŠKI OTOK		Zbirni center	
DA 😊	NE 😞	DA 😊	NE 😞	DA 😊	NE 😞	DA 😊	NE 😞
plastenke pijač	embalaža motornih olj	kartonska embalaža	embalaža (»tetrapaki«)	steklenice in stekleničke	okensko steklo	embalaža motornih olj	vrtni odpadki
plastenke živil	embalaža barv	lepenka	pomazana ali prepojena emba.	živil	avtomobilsko steklo	embalaža barv	oljni odpadki
plastični kozarci in lončki	embalaža pesticidov	ovojni papir	pladnji za enkratno uporabo	pijač	ogledala	embalaža pesticidov	robovni odpadki
plastenke od kozmetike in deo.	embalaža razrečil	papirnaté nakupovalne vreč.	kozarci za enkratno uporabo	kozmetike	kristalno steklo	embalaža razrečil	karti in odpadki
plastične vrečke in folije	otroške plastične igrače	časopisi	skodelice za enkratno uporabo	zdravil	ekransko steklo	otroške plastične igrače	računalniški odpadki
embalaža tekočih živil (tetrapaki)	plastični stoli	revije	embalaža globoko zmrznjenih živil	kozarcev za vlaganje	svetila	plastični stoli	bežnjaški odpadki
pločevinke živil	rolete	zvezki	ovitki od čokolade		pleksi steklo	rolete	pekovski odpadki
pločevinke pijač		knjige	samokopirni papir		karbonsko steklo	okensko steklo	vzdrževalni odpadki
embalaža čistil in mehčalcev		prospekti	povoščen papir		steklo iz umetnih mas	kristalno steklo	prilagoditveni odpadki
stiropor (manjši kosi)		katalogi	plastificiran papir		laboratorijsko steklo	ekransko steklo	samoizolirni odpadki
pladnji za enkratno uporabo		pisemske ovojnice	celofan,		ognjevarno steklo	žarnice s plinom	električni odpadki
kozarci za enkratno uporabo		pisarniški papir	vreče lepil, cementa, apna, krmil		keramika	pleksi steklo	kovinski odpadki
skodelice za enkratno uporabo			vreče sipkih materialov		porcelan	folija od bal	športni odpadki
embalaža globoko zmrznjenih živil			tapete		kamenje	železo in ostale kovine	avtomobilski odpadki
vreče sipkih materialov			higijenski papir, prtički, robčki			plastika	večnamenski odpadki
ovojni papir od čokolade						inštalacijski material-večji kosi	obojeni odpadki
						vodovodne cevi	pekovski odpadki
						pipe	večnamenski odpadki
						plastična strešna krutina	stropni odpadki
Opomba: večje količine (kartona in embalažnega stiropora) oddati v zbirnem centru						zdravila	živilni odpadki
						oblanci in žagovina	

CENTER ZA RAVNANJE Z ODPADKI OSOJNICA - DELOVNI ČAS:

Torek: od 17.00 do 20.00

Sreda: od 10.00 do 14.00 in od 17.00 do 20.00

Petek: od 10.00 do 14.00

Sobota: od 10.00 do 14.00

Ponedeljek, četrtek: ZAPRTO

Odlaganje kosovnih odpadkov v ZC je za občane le v tipskih vrečah, ki se kupijo na Občini Žiri. Telefonske številke, na katere lahko kličete v zvezi

Zbirni center Osojnica: 041-789 861 (Miran Benec)

VRNI IN NEVRNI		GRADBENI			ORGANSKI-BIOLOŠKI		OSTANEK KOMUNALNIH ODP.
VRNI CENTER		ZBIRNI CENTER			DOMA		ZABOJNIK oz. EKO. OTOK
DA 😊	DA 😊	DA 😊	DA 😊	NE 😞	DA 😊	NE 😞	DA 😊
ata	gospodinjska olja	zemlja	ometi	železo	odpadne veje	plastika	pomazana ali prepojena embalaža
na	olja in masti	pesek	keramika	plastika	trava	steklo	samokopirni papir
lete	premazi, lepila	opeka	apno	inštalacijski material	listje	kovine	povoščen papir
arnise	črnila	kamenje	cement	vodovodne cevi	zemlje lončnic	keramika	plastificiran papir
diatorji	topila	beton	lepila	pipe	rože	kosti, maščobe	celofan
ela tehnika	kislina			plastična strešna kritina	plevel	tekstil	vreče lepil, cementa, apna, krmil
ohišstvo	baze				gnilo sadje	vsebina vrečk od sesalca	tapete
metnice	pesticidi				stelja	zdravila	avtomobilsko steklo
reproge	fluorescentne cevi				lesni pepel	oblanci	ogledala
nitarni elementi	čistila				zelenjava	žagovina	karbonsko steklo
elektronske naprave	zdravila				sadje	iztrebki	steklo iz umetnih mas
olesa	baterije				jajčne lupine	plenice	laboratorijsko steklo
portna prema	akumulatorji				kavna usedlina		ognjevarno steklo
avtomobilске umes	električna in elektronska opr.				filter vrečke		porcelan
večje količine tekstila	tlačne posode				kuhani ostanki hrane		inštalacijski material
outev	spreji neizpraznjeni				pokvarjena hrana		kosti, maščobe
osoda					brisače		tekstil
večji plastični predmeti					higienski papir, prtički, robči		vsebina vrečk od sesalca
riopor					papirnate vrečke		iztrebki
elezo							plenice
							žarnica z nitko

brezplačno. Odlaganje komunalnih odpadkov v ZC pa je mogoče

s komunalnimi odpadki: 04 50 50714, 041 589 860

lik)

Zlata Rebeka Cankar

Žirovka Rebeka Cankar je obiskovala kranjsko gimnazijo in postala zlata maturantka. Ta dosežek je rezultat večletne marljivosti in predanosti. Do pridobivanja znanja čuti odgovornost, in kot pravi, ji tega nihče ne more vzeti.

BARBARA PETERNEL

Kaj svetujete bodočim maturantom?

Med pripravami na maturo je največji izziv stres, pritisk pa prihaja z vseh strani. Imeti moraš zaupanje vase in v svoje znanje, predvsem pa ne pretiravati z učenjem. Matura je maja in ves čas preživeti notri med knjigami pač ne gre. Svež zrak in malo odmora pogosto povečata učinkovitost učenja.

Katere vrednote in izkušnje ste si pridobili v času šolanja?

Ena stvar, ki sem se je naučila, je, da ocene niso samo odraz truda, ampak tudi počutja. Mnogokrat sem preživela veliko manj ur za knjigami, ker sem šla raje spat, saj se je izkazalo, da je pomanjkanje spanja slabše kot pomanjkanje znanja. Prav tako je pomembno, da imaš poleg šole še druge stvari in aktivnosti, ki odvrnejo tvoje misli od testov tudi sredi največjega pritiska.

Poznam vas kot odlično mlado literarno umetnico. Kdaj in kako nastajajo vaše pesmi, zapisi, eseji ...?

Literatura nastaja ob različnih prilikah, v času gimnazije pa sem spoznala veliko ljudi, ki so mi pomagali razviti pisateljske sposobnosti. Najpomembnejše je, da idejo zapišem, takoj ko se pojavi, vse fineze lahko urejam kasneje. Kdaj gre za preprosto

Rebeka Cankar Foto: Osebni Arhiv

pesem, napisano kot darilo, ali za povezovanje na predstavah, medtem ko so druga dela bolj kompleksna.

Ali še nastopate v impro predstavah?

S srednjo šolo sem končala svojo pot v Šolski impro ligi (ŠILA), vendar vezi ostajajo, zato bom najverjetneje tudi jaz nadaljevala pot v impro gledališču. Ker se večinoma vse odvija v Ljubljani, bo s študijem še lažje ostati v Impro ligi.

Kako uspeti v svetu moških?

Nasvetov za uspeh nimam, ker to ni bil nikoli moj cilj. Če uživaš v tem, kar počneš, potem ne moreš zgrešiti. Dokler dosežeš zastavljene cilje, ne glede na to, kako preprosti so, je uspeh tvoj, četudi se na zunaj ne zdi tako.

Kje boste nadaljevali študij in kdaj je padla odločitev o tem?

Študirala bom računalništvo in matematiko. Tako sem se odločila kmalu po informativnih dnevih v četrtem letniku, nisem pa še bila odločena, ko sem izbirala maturitetne predmete. Čeprav se dolgo nisem mogla odločiti, se mi odločitev ni zdela težka, saj vem, da bo študentsko življenje več kot samo fakulteta, na katero hodim. Seveda pomaga, da si fakulteto vsaj delno delim tudi z bivšimi sošolci.

DOBITNIKI ZLATIH PRIZNANJ

Že v prejšnji številki Žirovskih novic smo objavili imena najuspešnejših dijakov Gimnazije Škofja Loka, ki prihajajo iz Žirov. Tokrat navajamo še vse dobitnike zlatih priznanj po posameznih področjih: Sara Ferreira – matematika, kemija, psihologija; Izadora Kopač – naravoslovje, matematika, kemija; Anže Kopač – matematika; Žana Jereb – psihologija; Lenča Miklavčič – kriptografija; Mihael Praznik – astronomija in Timotej Ian Poljak – naravoslovje.

Zgodba o Tadeju Pogačarju in Urški Žigart te popelje v pravljичni svet škratov, velikanov in zmajev ter mlado in staro navdušuje za kolesarjenje. In koliko novega izveš o obeh resničnih junakih, Pogiju in Piki: zakaj je Urška Pika in kje se je Tadej naučil tako izjemne spretnosti na kolesu ...

Trda vezava,
36 strani

25
EUR

* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po telefonu št.: 04 201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Diamantna Sara Ferreira

Med letošnjimi diamantnimi maturanti, ki so zbrali vse možne točke na maturi, je tudi dijakinja Gimnazije Škofja Loka Sara Ferreira iz Žirov, ki jo oktobra čaka študij računalništva in matematike.

MATEJA RANT

Kakšen je občutek, ko se zaveš, da sodiš med elito slovenskih dijakov?

Nekaj časa je trajalo, da sem se zavedela svojega dosežka. Ni sem namreč pričakovala, da bi lahko zbrala vse točke na maturi, saj sem imela občutek, da mi pri angleščini ni šlo dobro. A so mi že sošolci govorili, da če bi komu lahko uspelo zbrati vse točke, sem to jaz. Najprej sem z rezultatom seznanila mamo in očeta. Oba sta bila zelo vesela, saj je že moja sestra pred osmimi leti maturo opravila s 33 točkami.

Tak rezultat je najbrž težko načrtovati vnaprej, mnogi pravijo, da je potreben tudi kanček sreče?

Že med letom smo se v šoli veliko pripravljali na maturo, res intenzivno pa sem se začela pripravljati na izpite šele po koncu pouka, saj sem imela občutek, da imam že od prej veliko znanja. Obrestoval se mi je ves trud, ki sem ga v učenje vložila vsa štiri leta na gimnaziji, zagotovo pa je vedno potrebno tudi malo sreče. **Ste se na maturo pripravljali z zavedanjem, da boste potrebovali točke za vpis na fakulteto?**

To, da potrebujem točke, mi ni predstavljalo dodatnega stresa, kajti vedela sem, da jih ne bo težko zbrati, saj se je na mojo smer študija vpisalo samo enajst kandidatov več, kot je bilo razpisanih mest. Šolanje bom namreč nadaljevala na interdisciplinarnem študijskem programu računalništvo in matematika.

Kaj je vplivalo na vašo izbiro študija?

Vedno sem imela zelo rada matematiko, udeleževala sem se tudi matematičnih tekmovanj in se uvrstila na evropsko matematično olimpijado. Svojo prihodnjo poklicno kariero nameravam graditi v smeri programiranja ali na znanstvenem področju matematike. **Imate kakšen nasvet za maturante, ki bodo v prihodnjih letih na vašem mestu?**

Najbolj se splača med letom poslušati nasvete profesorjev glede mature, saj ti to na koncu prihrani nekaj dela in predvsem stresa.

Kakšno popotnico za prihodnost vam je dala gimnazija?

Predvsem sem pridobila ogromno znanja, obenem pa tudi prijatelje, s katerimi se bom v prihodnje zagotovo še videvala. Tudi profesorji so bili super, sploh profesorica za matematiko, ki se je zelo trudila, da smo za tekmovanja pridobili ogromno dodatnega znanja, ne samo tistega, kar je bilo pomembno pri pouku v šoli.

Kakšno je vaše stališče do uporabe orodij umetne inteligence pri šolskem delu, ki so med mladimi vse bolj priljubljena?

Predvsem se mi zdi pomembno razvijati lastno znanje in mišljenje, so pa ta orodja v nekaterih primerih lahko zelo uporabna – recimo pri tujem jeziku za učenje novih besed. A se je obenem treba zavedati, da vse, kar ti ponudi umetna inteligenca, ni pravilno, sploh pri matematiki naredi ogromno napak. Zato se zgolj na umetno inteligenco ne gre zanašati.

Kako ste si oddahnili po maturi in kako boste izkoristili svoje najdaljše počitnice?

Takoj po maturi smo se s šolo odpravili na strokovno ekskurzijo v Armenijo in Gruzijo, ki je v prvi vrsti namenjena dijakom, ki se

Sara Ferreira Foto: Tina Dokl

učijo ruščine. To je bila zelo zanimiva izkušnja. S prijateljicama načrtujem potovanje po Irski (pogovor je potekal v sredini julija, op. a.), septembra pa bomo z družino obiskali sorodnike na Portugalskem. Poletje je vedno tudi čas za nove konjičke. Dve leti že treniram zračno akrobatiko v cirkusu v Ljubljani, letos se želim naučiti še žonglirati. Znova se bom posvetila šivanju – že lani poleti sem si sama sešila obleko, upam, da bo letos nastalo kaj novega, naučiti se nameravam tudi novega jezika – verjetno japonsčine, saj me mika potovanje na Japonsko. V prostem času tudi rada poslušam glasbo, pogledam kakšno televizijsko serijo ali se sprostim ob igranju računalniških iger.

Spremljate vsakodnevno politiko, razmere v Sloveniji in svetu? Kaj vas mogoče najbolj skrbi?

Redno spremljam novice, tudi na socialnih omrežjih. Menim, da bi se morali mladi bolj zavzeti za svoje pravice in izraziti svoja mnenja, saj ta čas svet ni naravnani po željah mladih. Veliko lahko narediš že s tem, da se udeležuješ volitev, dobro se je povezovati tudi z drugimi mladimi, ki podobno razmišljajo, saj kot skupina lažje kaj premakneš. Najbolj me skrbijo vojne po svetu, diskriminacija, v družbi je tudi vse več sovražnega govora, ki se ne obsodi dovolj.

Kako si predstavljate boljšo prihodnost za vse – kaj bi bilo po vašem treba spremeniti in ali ste se za to pripravljene tudi osebno angažirati?

Mislim, da se je treba predvsem pogovarjati, saj se le tako lahko bolje razumemo med sabo in le tako lahko zagotovimo pravice za vse, ne le posameznike z močjo in vplivom.

Veseli se novih znanj

Nepozabna doživetja, druženja in sproščeni dnevi so zaznamovali poletni utrip v Vrtcu Žiri, barvita in bogata pa bo tudi jesen, s številnimi dogodki, ki jih bodo ustvarjali z 236 vrtičkarji.

JANA JENKO

Začetek poletja so zaznamovali pohodi za projekt Mali sonček, maj in junij pa sta prinesla še čarobne zgodbe na urah pravljic, živahne dneve ob menjavi igralnic, urice modrosti ob druženju s starejšimi tako v Domu SeneCura kot v vrtcu ob obisku skupin starejših za samopomoč ter petju pesmic od hiše do hiše. Novo znanje so otroci nabirali ob posebnih dneh, s katerimi so zaznamovali dan zemlje, dan knjige in dan sonca, uživali so ob ogledu zaključnih abonmajskih predstav ter s skupnimi močmi pripravili in izpeljali izmenjevalnico semen na Kržišnikovem vrtu.

Raziskovalčki so z nastopom obogatili vseslovensko srečanje 1000 gibov Društva šola zdravja v Žireh, Hihitalčki pa so se z avtobusom odpravili na obisk gozdne igralnice v Rovtah, ki deluje pod okriljem logaškega Vrtca Kurirček. Prav posebej pa si

Predšolski otroci so ob obisku Ljubljane spoznali predsednico Natašo Pirc Musar. Foto: arhiv vrtca

bodo slovo od vrtca zapomnili predšolski otroci, ki so uživali na tridnevnem letovanju na kmetiji Podmlačan v Jarčjem Brdu ter na obisku Ljubljane, kjer so se z vzpenjačo peljali na Ljubljanski grad, tam pa spoznali tudi predsednico države Natašo Pirc Musar in z njo poklepetali.

Razgibano pa bo tudi letošnje vrtčevsko leto, v katerem bo vrtec obiskovalo 236 otrok v 13 oddelkih. Med prednostnimi nalogami vrtca bo ponovno krepitev empatije in sočutnosti ter dobrih medosebnih odnosov, vključevali pa se bodo tudi v projekte, s katerimi bodo otroke spodbujali h gibanju in k zdravemu načinu življenja. Pred vsemi, ki bodo vključeni v delo in utrip vrtca, je, kot je v nagovoru staršem zapisala pomočnica ravnateljice Andreja Oblak Kavčič, leto, v katerem bodo otrokom ponudili dejavnosti, s pomočjo katerih bodo razvijali spretnosti, ki jim bodo pomagale na poti razvoja v razmišljujoče, globalne ljudi.

Poletne igrarije

Počitnice so v Vrtcu pri Sveti Ani Žiri pozdravili s spoznavanjem poklicev, novo vrtčevsko leto pa začel s plesom in se naučili nekaj plesnih korakov, obiskali kmetijo, kjer so si ogledali živali, spoznali delo kmeta ter se preizkusili v grabljenju in spravilu trave, v vrtcu pa so ob obisku pediatrije spoznali še zdravniški poklic in z novim znanjem oskrbeli tudi svoje plišaste paciente.

JANA JENKO

Poletje se počasi izteka, otroci se ponovno vračajo v vrtec, kjer z veseljem obujajo tudi spomine na sproščene počitnice. Te so v Vrtcu pri Sveti Ani pričakali s spoznavanjem poklicev in konjičkov, ki so jih najmlajšim približali njihovi starši – z njimi so spoznavali plezanje in se v njem tudi preizkusili, obiskali so Čipkarsko šolo ter spoznali zgodovino klekljanja in izdelavo čipke, preizkusili so se v plesu in se naučili nekaj plesnih korakov, obiskali kmetijo, kjer so si ogledali živali, spoznali delo kmeta ter se preizkusili v grabljenju in spravilu trave, v vrtcu pa so ob obisku pediatrije spoznali še zdravniški poklic in z novim znanjem oskrbeli tudi svoje plišaste paciente.

Za konec lanskega vrtčevskega leta so pripravili poseben zaključek, na katerem sta s plesno-glasbenima točkama nastopili obe vrtčevski skupini in se tako poslovili od osmih »mini maturantov«, ki so z jesenjo sedli v šolske klopi, praznično popoldne pa zaključili s piknikom. Poleti je bilo vzdušje v vrtcu bolj sproščeno, zato so otroci z vzgojiteljicami več slikali, ustvarjali barčice, se ig-

S starejšimi v Domu SeneCura Žiri so se preizkusili v različnih igrah. Foto: arhiv vrtca

rali z vodo, uživali v peskovniku in na travniškem igrišču, se sprehajali, poslušali pravljice in se ob družabno-športnih igrah družili s starejšimi v Domu SeneCura Žiri.

Zdaj pa začnejo novo vrtčevsko leto, v katerem bodo pozdravili kar enajst novincev. Šestintrideset otrok, ki bo letos obiskovalo vrtec, bo razdeljenih v dve kombinirani skupini, mlajše Sončke in starejše Zvezdice, pet vzgojiteljic pa se bo trudilo malčkom in predšolskim otrokom zagotoviti varno ter spodbudno okolje za igro in učenje. S svojim delom in učnim načrtom bodo sledili geslu vseh katoliških vrtcev v Sloveniji, to je »roke, ki pomagajo, srce, ki čuti«, ter vrednotam sočutja, ljubezni, odgovornosti, hvalnosti in dobrotelosti.

Šah na Žirovskem

Šah se je igral že pred več stoletji in je ena najstarejših iger, priznana po celem svetu. V Žireh je bil prvi klub ustanovljen leta 1963 in je že naslednje leto imel več kot trideset članov.

MARKO KAVČIČ

Po razpadu kluba konec sedemdesetih let prejšnjega stoletja je sledil vzpon leta 1986, ko sem organiziral Žirovsko šahovsko trim ligo, ki je že prvo sezono privabila deset ekip oziroma 35 šahistov predvsem iz Žirov. Kasneje so se nam pridružili šahisti iz Poljanske doline, Idrije, Cerknega in drugod. Po 25 letih je tudi trim ligi pojemala sapa, a se je kljub temu nekako obdržala in še vedno traja. Jeseni bomo zakorakali v 40. sezono neprekinjenega delovanja, kar je eno najdaljših obdobj rekreativnih šahovskih tekmovanj v Sloveniji.

Leta 2014 se je z organizacijo šahovskih tekmovanj začel dejavno ukvarjati Matjaž Mazzini in s serijo turnirjev za Pokal Poljanske doline (PPD) dvignil šahovska tekmovanja na višjo raven. Bilo je osem turnirjev po različnih krajih na Poljanskem in v Žireh. Kasneje se je število turnirjev v sezoni oziroma koledarskem letu zmanjšalo na od štiri do šest, razširil pa se je teritorij igranja na Škofjo Loko, Železnike, Idrijo in celo Tolmin. Sprva so na turnirjih sodelovali le »lokalni« igralci z udeležbo do 20 igralcev na turnir, kasneje pa je PPD dobil na ugledu in je privabljal vedno več igralcev iz različnih krajev, povečala se je tudi kakovost, predvsem z novimi šahovskimi mojstri in celo velemojstri, kot so Jan Šubelj, Matej Šebenik, Jure Škoberne, Marko Tratar, Mladen Palac in Bogdan Lalič ter velemojstrica Darja Kapš. Pri tem ima največjo zaslugo Vojko Reven, ki s svojim podjetjem sponzorira zmagovalce turnirjev. Višja raven tekmovanja je zahtevala tudi vodenje turnirjev z licenčnimi sodniki. »Dežurni« sodnik teh tekmovanj je postal Marjan Butala.

V dvanajstih letih od prve izvedbe serije PPD se letos izvaja deveta ponovitev, saj v letih od 2020 do 2022 zaradi korone serija ni bila izpeljana. Skupno je bilo do danes odigrano 60 turnirjev. Največkrat je turnir gostila ŠD Trata v Škofji Loki (devetkrat), sledi Restavracija Sklednik v Žireh (osemkrat), Gostilna Trnje v Železnikih (šestkrat) in Taverna Petra v Gorenji vasi (petkrat), skupaj pa je bilo 18 gostiteljev. Skupaj je

Turnir za Pokal Poljanske doline v Žireh Foto: Marko Kavčič

na njih nastopilo več kot 300 šahistov. Med njimi jih je kar 24 občutilo slast turnirske zmage, največ med njimi Dušan Zorko (14), sladita Matjaž Brezovar (12) in Jan Šubelj (pet). Več kot eno zmago (dve) sta zabeležila še Piotr Timagin in Sergey Trussevich. Dušan Zorko je bil v letih od 2015 do 2017 trikrat prvak serije. Dvakrat je to uspelo Sergeyu Trussevichu, po enkrat pa so bili najboljši Leon Mazi, Matjaž Brezovar in lani Samo Bobnar.

Cikel PPD ima poleg absolutne še štiri kategorije: veterani nad 60, mladi do 15, igralci znotraj UE Škofja Loka in igralci do raitinga 1800. Po treh od šestih odigranih turnirjev je letos v absolutni kategoriji v vodstvu Marko Tratar, med krajani UE Ško-

fja Loka Simona Orel Mušič, med veterani Štefan Hozjan, med mladimi in šahisti do raitinga 1800 pa Aleksej Rus.

Organizacija tekmovanj na višji ravni je zahtevala bolj organizirano delo, zato je Matjaž Mazzini z drugimi šahovskimi navdušenci leta 2019 ustanovil nov klub – Šahovski klub 64. Predsednik je postal Matjaž Mazzini, ki klub uspešno vodi že drugi mandat. Da ne bi bili odvisni pri organizaciji turnirjev višjega nivoja samo od tujih sodnikov, se je klub odločil pridobiti sodnika iz lastnih vrst. Tako sem lani uspešno opravil sodniški izpit in pridobil licenco šahovskega sodnika. Po skoraj 40 letih vodenja in sojenja žirovske šahovske trim lige sem tudi uradno postal sodnik.

za študijsko leto 2025/2026

RAZPISUJEMO KADROVSKE ŠTIPENDIJE

- STROJNI TEHNIK
- OBLIKOVALEC KOVIN
- DIPLOMIRANI INŽENIR MEHATRONIKE
- DIPLOMIRANI INŽENIR STROJNIŠTVA
- Vajeniški sistem: OBLIKOVALEC KOVIN, STROJNI MEHANIKA ter MEHATRONIK OPERATER

Štipečnikom nudimo:

- * mesečno štipendijo
- * praktično izobraževanje
- * mentorstvo pri izdelavi strokovnih nalog
- * počitniško delo

V svoji prošnji navedite:

- * katero izobraževalno institucijo boste obiskovali v šolskem letu 2025/2026
- * zakaj bi želeli biti štipečnik v podjetju Poclain Hydraulics d.o.o.

Vabimo vas, da prijave pošljete na naslov:

Poclain Hydraulics, d.o.o., Industrijska ulica 2, 4226 Žiri, ali na elektronski naslov: zaposlitev@poclain.com

Zlata karateistka Lia Krvina

Mlada Žirovka Lia Krvina iz Karate kluba Kolektor Idrija, ki je pred kratkim prestopila iz kadetske v mladinsko kategorijo, je že na svoji prvi tekmi v novi starostni skupini osvojila zlato medaljo v borbah.

BARBARA PETERNEL

Svetovni pokal za mlade v Mehiki je ena od petih tekem svetovne serije. Na tem pokalu v Monterreyu, ki je potekal od 6. do 10. avgusta, je dosegla enega največjih uspehov svoje kariere in hkrati enega najvidnejših rezultatov slovenskega karateja v zadnjem obdobju.

Posebno težo njenemu uspehu daje stalnost vrhunskih rezultatov. V zadnjem letu redno premaguje tekmovalke z vrha svetovne lestvice ter se uvršča na zmagovalni oder ali tik podenj. V Mehiki je v štirih borbah dosegla skupno 19 točk, prejela pa jih le pet, pri čemer tri nasprotnice proti njej sploh niso uspeli dobiti točke. Učinkovito, načrtno in sistematično delo, ki ga Lia in njen trener Erin Čoralić vlagata v priprave, se obrestuje.

Lia Krvina z medaljo Foto: arhiv Karate zveze Slovenije

30
let tradicije

30
let tradicije

POGREBNE STORITVE

hipnos d.o.o.

051/ 620-699

Ob izgubi Vaših najdražjih
Vam priskočimo na pomoč
in Vam v celoti opravimo
kompletno pogrebno
storitev.

POGREBNE STORITVE, HIPNOS d.o.o., Žlebe 98,
 1215 Medvode, P.E. Barletova cesta Preska - Medvode
 telefon: 01/ 361 35 89, www.hipnos.si

www.hipnos.si
24-urna dežurna št.: 051 620 699
hipnos@hipnos.si

Žirovski košarkarski šampionki

Sestri Ana in Zala Mali sta letos blesteli na košarkarskih tekmovanjih.

JANA JENKO

Ana Mali, ki ji je letos uspel preboj med najboljših enajst mladih košarkaric v igri ena na ena na svetu, je s svojo nepopustljivostjo dokazala, da sodi med svetovno elito. Čeprav ni nameravala sodelovati na turnirju The One, se je zanj odločila, saj je predstavljal možnost za dodatne izkušnje. Po zmagi v Ljubljani je v Londonu suvereno opravila z evropsko konkurenco, avgusta pa se je pomerila še na finalu v ZDA, kjer je v kvalifikacijah morala priznati premoč igralki iz Los Angelesa.

Zala Mali je Slovenijo letos zastopala na dveh velikih tekmovanjih – Olimpijskem festivalu evropske mladine v Makedoniji in Evropskem prvenstvu U16 v Romuniji. Zala, ki je bila tudi kapetanka ekipe, pravi, da si je od vseh tekem EP najbolj zapomnila četrtfinale, kjer je za favorita veljala Srbija, a so jo Slovenke premagale in si s tem zagotovile nastop na svetovnem prvenstvu, kar je bil njihov glavni cilj, nato pa osvojile še naslov evropskih podprvakinj.

Daljši pogovor z njima bomo objavili v novembrski številki Žirovskih novic.

V znamenju tradicije in glasbe

V Turističnem društvu Žirovski vrh so tudi letos poskrbeli za živahen utrip na domačih gričih in obiskovalce ponovno navdušili z dvema tradicionalnima prireditvama – 28. Praznikom žetve ter 2. Srečanjem harmonikarjev, pevcev in glasbenih skupin.

JANA JENKO

Žirovski Vrh Sv. Urbana je bil konec julija prizorišče tradicionalnega Praznika žetve, ki ohranja bogato dediščino običajev ob žetvi, mlačvi, čiščenju in spravilu žita. Dvodnevna prireditev je številnim obiskovalcem ponudila raznolik program za vse generacije.

Sobotni program se je začel z domačo igro, ki jo je avtorica in režiserka Tončka Oblak naslovlila Tabuljš tamlada, v njej pa na humoren in poučen način predstavila ženitovanjske navade, praznične običaje in življenjske modrosti preteklih generacij. Domača igra, ki je dvakrat do zadnjega kotička napolnila šotor, je tudi letos požela veliko smeha, aplavzov in pohval. V soboto zvečer so si obiskovalci lahko ogledali še najnovejšo ponudbo kmetijske mehanizacije podjetja Lavrih, ki se je na prizorišču predstavilo tudi v nedeljo, ko so se sejmu pridružili še rokodelci in ponudniki domačih pridelkov. Osrednje mesto v nedeljskem programu je imel etnološki prikaz žetve, mlačve in čiščenje žita, ki ga člani vsako leto dopolnijo z novim znanjem, starimi orodji in prikazi, sam etnološki program pa so s pesmijo in plesom povezali še pevci Moške vokalne skupine Zala in plesalci Folklorne skupine. V nedeljskem programu so letos sodelovali še Polanski godci, Pihalni orkester Alpina Žiri in Turistično društvo Gorenja vas, za zabavo pa so poskrbeli Firbci in Ansambel Petan. »Praznik žetve je lepo uspel. Letošnji prikaz je bil še posebno lep, saj je bilo v tem času tudi na Žirovskem vrhu žito že zrelo. Imeli smo tudi veliko srečo z vremenom, kljub vsem slabim napovedim. Oba dneva sta bila lepo izpeljana in presrečni smo, da nam je to uspelo,« je ob koncu povedal predsednik Štefan Bogataj in dodal, da so v društvu z mislimi že pri 29. Prazniku žetve v prihodnjem letu.

Domači igralci so navdušili z igro Tabuljš tamlada avtorice Tončke Oblak. Foto: Tina Dokl

Obiskovalce sta z nastopom razveselila virtuoza na harmoniki Jošt in Jože Videgar. Foto: Štefan Bogataj

Srečanje harmonikarjev, pevcev in glasbenih skupin

Zadnja avgustovska nedelja je bila letos rezervirana za 2. srečanje harmonikarjev, pevcev in glasbenih skupin. Prireditev, s katero želijo v društvu spodbujati ohranjanje slovenske glasbene dediščine, igrane in pete ljudske pesmi, ljubiteljsko glasbeno ustvarjanje ter prijateljsko druženje, je tudi letos naletela na dober odziv tako med nastopajočimi kot obiskovalci. Na srečanju se je predstavilo blizu 30 nastopajočih – posameznikov in skupin, ki so s petjem in muziciranjem navdušili številne obiskovalce. Ti so z veseljem prisluhnili harmonikarjem, ki so bili tudi letos najštevilnejši, na srečanju pa so nastopili še kitaristi, pevci, glasbene skupine in Žirovski pritrkovalci.

Vzdušje na prireditvi je bilo zares izjemno, je vidno zadovoljen na prireditvi poudaril Štefan Bogataj. »V zraku je bilo veliko navdušenje, ki ga znajo pričarati samo ljubiteljski glasbeniki. Res zaigra srce, ko skupaj zaigrata harmonikarja, med katerima je 80 let razlike,« je dejal. Za posebno presenečenje sta na letošnjem srečanju s kratkim nastopom poskrbela virtuoza na harmoniki, oče in sin Jože in Jošt Videgar, za nepozaben zaključek pa kar vsi nastopajoči, ki so združili moči in zaigrali nekaj najlepših iz slovenske zakladnice narodnozabavne glasbe, tudi zimzeleno Kam le čas beži v poklon letos preminulemu Francu Šegovcu.

Poleg dveh uspešnih prireditev pa so v društvu poleti uspešno zaključili tudi izdelavo fasade Doma nad Zalo, ki ponazarja slovensko stavbno dediščino, z zaključevanjem obrtniških del pa se ustvarjajo tudi dobri pogoji za delovanje društva. Kljub delovnemu poletju pa člani društva še ne počivajo in že načrtujejo nove dogodke, tudi novembrski Večer slovenskih pesmi in decembrski obisk Miklavža.

Kaj prinaša zakon o dolgotrajni oskrbi

Na Inštitutu Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje so pripravili podrobne informacije o novem zakonu o dolgotrajni oskrbi, da bi vsem, ki izvajajo ali potrebujejo oskrbo, na enostaven način pomagali razumeti, katere pravice je že mogoče uveljavljati in kako to storiti.

MATEJA RANT

Dolgotrajna oskrba združuje ukrepe, storitve in aktivnosti, namenjene osebam, ki so zaradi posledic bolezni, starostne oslabelosti, poškodb, invalidnosti, pomanjkanja ali izgube intelektualnih sposobnosti v daljšem časovnem obdobju ali trajno odvisne od pomoči drugih oseb pri opravljanju osnovnih in podpornih dnevnih opravil. Po sprejetju zakona o dolgotrajni oskrbi julija 2023 je 1. januarja 2024 v veljavo stopila pravica do oskrbovalca družinskega člana, 1. julija letos so v veljavo stopile še pravice do dolgotrajne oskrbe na domu in e-oskrbe ter storitev za krepitev in ohranjanje samostojnosti, 1. decembra pa bo v veljavo stopila še pravica do dolgotrajne oskrbe v instituciji in pravica do denarnega prejemka.

Kot poudarjajo na Inštitutu Antona Trstenjaka, naj bi zakon v čim večji meri sledil potrebam človeka, ki potrebuje oskrbo, in njegovim možnostim. »Glede na to, da si večina ljudi, tudi ko opeša in zboli, želi živeti doma, zakon krepi mrežo storitev v skupnosti – to je v lokalnem okolju oziroma občini, kjer nekdo živi. Hkrati pa kot eno od možnosti ljudem omogoča tudi institucionalno varstvo (na primer možnost izbire oskrbe v domovih starejših občanov).« V primerjavi z dosedanjim zakonodajajo novi zakon prinaša sistemsko financiranje dolgotrajne oskrbe, enotne vstopne točke, krepitev oskrbe na domu in odločanje na podlagi enotnega ocenjevanja, pri čemer je v središču odločanja posameznik. Področje dolgotrajne oskrbe, so opozorili v Inštitutu, namreč doslej ni bilo sistemsko urejeno, ampak se je dolgotrajna oskrba urejala v okviru različnih zakonov oziroma se je izvajala preko ločenih sistemov socialne varnosti.

Uveljavljanje pravice do dolgotrajne oskrbe

Do dolgotrajne oskrbe, pojasnjujejo na Inštitutu, so upravičeni vsi, ki so obvezno zavarovani za dolgotrajno oskrbo – to so vsi, ki imajo obvezno zdravstveno zavarovanje in so starejši od 18 let, stalno ali

Od 1. junija je mogoče na pristojni vstopni točki vložiti splošno vlogo za uveljavljanje pravic do dolgotrajne oskrbe. Slika je simbolična. Foto: Tina Dokl

začasno bivajo v Republiki Sloveniji in se na podlagi ocene upravičenosti uvrstijo v eno od petih kategorij dolgotrajne oskrbe. Od 1. junija je mogoče na pristojni vstopni točki vložiti splošno vlogo za uveljavljanje pravic do dolgotrajne oskrbe, kar je prvi korak v procesu odločanja o upravičenosti posameznika do pravic v okviru dolgotrajne oskrbe. Oddaji vloge bo sledil obisk svetovalca za dolgotrajno oskrbo, ki bo ocenil upravičenost do oskrbe. V primeru upravičenosti do dolgotrajne oskrbe bo nato pristojni center za socialno delo izdal odločbo.

Prispevek za dolgotrajno oskrbo

S 1. julijem smo vsi začeli plačevati obvezni prispevek za dolgotrajno oskrbo. »Prispevek je namenjen vzpostavitvi sistema, ki bo omogočal pomoč vsem tistim, ki zaradi starosti, bolezni ali invalidnosti potrebujejo podporo pri vsakodnevni opraviilih – doma ali v ustanovi,« so poudarili v Inštitutu. Zakon določa prispevno stopnjo v višini odstotka bruto plače za delavce in odstotka za delodajalce, dva odstotka od bruto plače za samozaposlene in kmete s prijavljeno dejavnostjo ter odstotek od neto pokojnine za upokoјence. »Prispevka ne bo treba plačevati za zavarovane ose-

be, ki so v obveznem zdravstvenem zavarovanju in posledično v obveznem zavarovanju za dolgotrajno oskrbo zavarovane kot družinski član: otroci (zavarovančevi otroci in otroci, ki so z odločbo nameščeni v družino z namenom posvojitve), pastorki, ki jih zavarovanec preživlja, ter vnuki, bratje, sestre in drugi otroci brez staršev, ki jih je zavarovanec vzel k sebi in jih preživlja, če jih zakon, ki ureja obvezno zdravstveno zavarovanje, določa za otroke.

Informacije o dolgotrajni oskrbi

Ažurne, verodostojne in celovite informacije o dolgotrajni oskrbi ter odgovore na vprašanja s področja dolgotrajne oskrbe je mogoče dobiti v okviru državnega klicnega centra na številki 114. Več informacij o dolgotrajni oskrbi, storitvah, postopkih in vlogah je mogoče dobiti še na vstopnih točkah za dolgotrajno oskrbo na 16 območnih centrih za socialno delo in spletni strani ministrstva za solidarno prihodnost. Na Centru za socialno delo Gorenjska je kontaktna oseba Branka Brenkuš, ki je dosegljiva na telefonski številki 04 620 48 01 in prek elektronskega naslova: dolgotrajna.csdgoren@gov.si. Vloge za dolgotrajno oskrbo se oddajajo na elektronski naslov: dolgotrajna.csdgoren@gov.si.

Vrt nas povezuje

Večina Žirovcev si toplih mesecev ne zna predstavljati brez kopanja po lastni zemlji. In tudi v našem domu nismo (več) prikrajšani za ta užitek.

ESTERA VEHAR ŠNEBERGER

Že dlje časa je v našem SeneCura Domu starejših občanov Žiri tlela želja po lastnem vrtu, lani jeseni pa smo na pobudo stanovalca postavili in napolnili našo prvo visoko gredo. Dodali smo veje, dračje, ovčjo volno, zeleni in rjavi organski material, kakovostno kompostno zemljo in vse skupaj začinili z veliko mero ljubezni. Spomladi smo posadili mlade sadike bučk, jajčevcev, paprik, melon, svoje meso pa so v gredi našle tudi jagode, kamilice in ognjič. In ni je večje motivacije za sprehod na svežem zraku, kot je skrb za domači vrt.

Stanovalka Krista je pri nas tista, ki dnevno skrbi, da vrt dobi vso nego, ki jo potrebuje. Pridelke uporabimo pri kulinaricnih delavnicah, ki jih vodi naša delovna inštruktorica Marjetka. Kamilico smo na

primer potrgali in posušili za pripravo čajne mešanice, bučke so svoje mesto dobi- le v slani piti, iz ognjiča bo kmalu nastalo domače mazilo, jajčevci pa tudi že v nizkem startu čakajo na svojo priložnost.

Naš park pa ni le prostor za povezavo z naravo, temveč tudi prostor za druženje, pogovore in zabavo. V sredini avgusta smo v parku organizirali športne igre, preko katerih smo se razgibali, nadihali svežega zraka in predvsem dodobra nasmejali. Ter predvsem sebi dokazali, da še nismo za staro šaro.

S pripovedovanjem zgodb, ki jih piše življenje, pa nam je poletje obogatila tudi sokrajanka Milena Miklavčič. Pisateljica, novinarka, ljubiteljska zgodovinarica in antropologinja je z nami delila zanimive zgodbe, ki jim tako rada prisluhne in jih zapisuje v svojih knjigah. Poudarila je, kako je pomembno, da se lahko komu zaupa-

Stanovalka Krista z jajčevci

Foto: arhiv doma

mo. Da o vseh vidikih življenja govorimo naglas, pa naj bo to na trenutke še tako kruto in hudo. Le tako lahko presežemo preteklost, se osvobodimo strahov, starih prepričanj, krivde, obžalovanj in polno zaživimo življenje – zdaj, v trenutku, povezani drug z drugim. Ker je to edino, kar zares imamo.

Naj bo povezano in srčno tudi vaše poletje in prihajajoča jesen.

Gorenjski glas v vsak dom na Gorenjskem

14 dni brezplačnega časopisa

Akcija 14 dni brezplačnega časopisa je namenjena vsem, ki Gorenjskega glasa še ne poznate ali ga kupujete v prosti prodaji. Podatke za dostavo pošljite na narocnine@g-glas.si ali pokličite 051/682 217. Po preteku 14-dnevnega obdobja vam časopisa ne bomo več pošiljali, vas bomo pa poklicali, povprašali za mnenje in predstavili pogoje za naročnino.

Pridružite se naši veliki družini naročnikov, ne bo vam žal!

V akciji ne morejo sodelovati obstoječi naročniki in tisti, ki živijo na istem naslovu kot naročnik. Prav tako ne morejo sodelovati tisti, ki so obdobje brezplačne naročnine v zadnjem letu že izkoristili.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Gorenjski glas je najbolj bran regionalni časopis v Sloveniji.

LESKO
okna - vrata **Žiri**

LESENA IN ALU/LES OKNA | VHODNA VRATA ZA HIŠE

LESKO ŽIRI d.o.o., Pot v Skale 10, 4226 Žiri
04 510 50 50 | www.lesko.si | info@lesko.si

Upokojenci na izletu v neznano Foto: arhiv društva

Izlet v neznano – veliko rdečega

Obetal se je najbolj vroč poletni dan. Pa saj smo že vajeni, imeli smo namreč izlet v neznano Društva upokojencev Žiri. Vedeli pa smo, da bosta Marijan in Irma poskrbela, da za nas vročina ne bo nobena težava.

CILKA SOVINČ

In res je bilo tako. Udoben turistični avtobus z izkušenim šoferjem Francijem nas je popeljal po Poljanski dolini. Avtobus je bil seveda polno zaseden. Marijan je nagoovoril in pozdravil vse prisotne in nam dal namig: »Veliko rdečega.« Začelo se je ugi-banje, kaj bi to lahko pomenilo in na kateri konec Slovenije se bomo odpravili. Padle so ideje za vse regije na Slovenskem in pa rdeče bi lahko pomenilo veliko rdečega vina, mogoče piva ali pa celo rdeče vrtnice, pa še kaj bi se našlo.

Vse do Ljubljane nismo vedeli, kateri del Slovenije sta izbrala naša organizatorja. Izkazalo se je, da nas bo pot vodila proti Štajerski. Uganko pa je vendarle uspelo razvozlati enemu udeležencu, ki pa naj bi bil razkrit ob koncu izleta. Prvi naš postanek je bil na Trojanah. V prijetno ohlajenem prostoru so nam hitro postregli različne enolončnice po naših željah in še kavico na koncu. Da pa v vročini ne bi bilo kakšnih železniških težav, sta z aperitivom ponovno poskrbela Marijan in Irma. Site in odžejane nas je pot vodila naprej po štajerski avtocesti. Pri izvozu za Dramlje se je naša pot usmerila proti Šentjurju pri Celju. Marijan nam je pokazal Ipavčev kulturni center in rojstno hišo teh znanih bratov skladateljev. Pot nas je naprej vodila do Šmarja pri Jelšah in nato do kraja Jazbine, kjer smo pri tabli Krpan zavili v hrib. Tu pa se nam

je vsem posvetilo, kaj pomeni veliko rdečega. To je mehanizacija za delo v gozdu, ki je vsa pobarvana v rdečo barvo. Pričakalo nas je prijazno osebje, ki nas je popeljalo skozi celotno proizvodnjo. Krpan je družinsko podjetje, ki je bilo uradno registrirano leta 1977. Najbolj znani so po gozdarskih vitlih, sledijo cepilniki drv, gozdarske prikolice, traktorski platoji in še druge stvari. So delavcem prijazno podjetje. Za vso njihovo prijaznost in postrežbo se jim je Marijan lepo zahvalil z žirovsko čipko – vrtnico in pohvalil njihove dosežke. Preden smo obisk zaključili, smo naredili še skupinsko fotografijo.

Naslednja postaja je bila Rogaška Slatina, naš cilj je bil Stolp Kristal, ki je s svojimi 106 metri višine najvišji stolp v Sloveniji. Dvonadstropni, simetrično zasnovan vrh stolpa je oblikovan kot abstrakcija forme kristala, seveda zaradi svetovno znanega podjetja Steklarna Rogaška. Je edini stolp s kavarno na vrhu na 96 metrih, s 40-sedežnim razgledom daleč naokoli. Adrenalinska izkušnja je hoja po prosojnih tleh. Zelo hitro dvigalo doseže kavarno v le 35 sekundah. Na 104 metrih je zadnja postaja s teraso, obdano z visoko stekleno ograjo. Na vrhu stolpa je hkrati lahko 150 obiskovalcev. Mi smo se v najvišji kavarni okrepili s pijačo in kavo. Za popolno vzdušje pa je poskrbel naš harmonikar Janez, ki je zaigral nekaj poskočnih, in najpogumnejši so se zavrteli, tudi prozorna tla jih niso ustavila. Do

odhoda avtobusa smo se sprehodili mimo lokalov in hotelov v samem kompleksu Rogaške. Ob hudi pripeki sta prijala sladoled in pa seveda tudi osvežilna pijača.

Avtobus nas je popeljal nazaj proti Šentjurju pri Celju, kjer naj bi si ogledali še Ipavčev kulturni center, vendar kot se je izkazalo, se je Marijan malo pošalil, saj to sploh ni bil kulturni center, ampak pravzaprav gostilna, kjer smo imeli kosilo. Ponovno je za harmoniko prijel Janez, vmes so se vrstile šale, tako da smo se res nasmejali. Do solz sta nas nasmejala še Iztok in Vojko. Vzdušje je bilo res prijetno in sproščeno. Marijana in predsednika Frenka pa je čakala še izročitev daril članom, ki so praznovali ali pa bodo letos dosegli okrogli jubilej. Gospa Jožica je praznovala 80 let, Iztok, Minka, Ljubica in Olga pa 70. To je bila naša zadnja destinacija in postanek. Siti in že malo utrujeni smo se odločili, da ne potrebujemo trojanskih krofov, tako da smo se odpeljali naravnost proti domu. Da pa je vožnja hitreje minila, smo se ponovno nasmejali šalam naših članov in v Žiri prispeli okoli pol devete ure zvečer.

Na koncu bi se rada v imenu vseh zahvalila Marijanu in Irmi, ker sta poskrbela za še en nepozaben izlet. Zahvala gre tudi šoferju Franciju, ki nas je varno pripeljal na vse destinacije. Naj zaključim z besedami našega predsednika: »Ostanimo v dobri kondiciji!« Naj bo res tako, da se prihodnje leto spet dobimo na izletu v neznano.

Markov tek in pohod na Mrzli vrh

Planinsko društvo Žiri bo v nedeljo, 28. septembra, organiziralo petindvajseti Markov tek, ki ga pripravljajo v spomin na pokojnega žirovskega alpinista Marka Čara.

MATEJA RANT

Prijave na tek bodo zbirali na dan dogodka od 8.45 do 9.45 na parkirišču Alpine v središču Žirov, start pa je ob 10. uri na koncu vasi Ledinica. Proga je dolga 4,2 kilometra, premagati je treba tudi 435 metrov višinske razlike. Proga teka je speljana po gozdni poti do koč na Mrzlem vrhu, kjer bosta cilj in razglasitev zmagovalcev. Poskrbeli bodo tudi za prevoz opreme in prevoz nazaj v Žiri, so pojasnili organizatorji. Prvi trije v vsaki kategoriji prejmejo medalje. Vsi udeleženci, ki bodo do 11.30 prispeli na cilj, bodo sodelovali v žrebanju praktičnih nagrad, na cilju bodo prejeli tudi čaj in malico. Za absolutne zmagovalce v

moških in ženskih kategorijah skupaj so pripravili še posebne nagrade. Po glavnem teku bo ob 11.15 pod koč na Mrzlem vrhu organiziran tudi otroški tek na 250 metrov za otroke letnika 2015 in mlajše ter tek na 650 metrov za otroke letnikov od 2010 do 2014. »Starši otroke pripeljejo do koč na Mrzlem vrhu, prijavijo pa jih na startu v Žireh ali na cilju pri koči,« pojasnjujejo organizatorji.

Vzporedno s tekom bodo organizirali še pohod na Mrzli vrh. »Udeleženci se prijavijo in plačajo startnino, nato pa se prosto po označeni poti odpravijo na Mrzli vrh, kjer dobijo čaj in malico, hkrati pa so udeleženi pri žrebanju praktičnih nagrad.«

ZA USPEŠNO PODJETNIŠTVO

Razvojna agencija Sora jeseni pripravlja brezplačno petdnevno delavnico z naslovom Začni svojo podjetniško zgodbo, na kateri bodo udeleženci pridobili temeljna znanja za uspešno podjetništvo. Kot so pojasnili, je delavnica namenjena tako podjetnikom začetnikom kot tistim, ki o podjetništvu šele razmišljajo, prav tako pa tudi vsem, ki že imajo svoje podjetje in želijo osvežiti ali nadgraditi temeljna znanja s ključnih področij poslovanja. »Udeleženci delavnice bodo skozi pet srečanj spoznali osnovne korake in znanja, ki so potrebna za uspešen vstop na samostojno podjetniško pot. Z omenjenimi znanji morajo biti seznanjena tudi že delujoča podjetja.« Delavnice bodo potekale ob ponedeljkih in sredah od 13. oktobra dalje med 17. uro in 19.15 v prostorih Upravne enote v Škofji Loki. Udeležba na delavnici je za udeležence brezplačna, obvezne so prijave.

Solo latino PLES ZA ženske

Vsak torek ob 19h
v športni dvorani Žiri.
Pričetek v torek, 30. septembra.

Prva vaja
brezplačno.

041 244 244

info@plesniklub-art.com

plesniklub-art.com

Zapleši z nami!

Poletje po skavtsko

Poletje je za skavte čas, ko šolske torbe zamenjajo nahrbtniki, mestni asfalt mehka gozdna in travnata tla, šotori postanejo dom, ogenj najbolj priljubljen kuhar, skavtski prijatelji pa sopotniki zabavnih dogodivščin.

SKAVTSKI VODITELJI

Kot vsako leto smo se skavti redno srečevali že od jeseni naprej, se spoznavali, zabavali in učili, v zimskem času smo se odpravili na skupna zimovanja ter vedno bolj pričakovali poletje in poletne taborne, ki predstavljajo vrhunec vsakega skavtskega leta.

Letos so se naši najmlajši bobri z vlakom odpeljali na morje, kjer so iskali zaklad, se hladili v morju, veliko peli ter spoznavali skavtske veščine. Malo starejši volčiči so se na svetem Lenartu spraševali, kakšni so sreča, žalost, jeza, strah in gnus v naših glavah. Izkoristili so sončno vreme za raziskovanje okoliških travnikov in gozdov ter se učili medsebojnega sodelovanja in samostojnosti. Izvidniki in vodnice so v bližini reke Krke morali pokazati znanje, ki so ga pridobili čez leto, da so si lahko postavili svoj tabor s šotori, kuhinjami, ognjiščem in jamborom, ki je vsak dan zastave postavil visoko pod nebo. Dobro so kuhali in jedli, premagovali blatno pot preživetja, postavljali in kurili ognje, ponoči branili zastavo, pri vsem tem pa jih je spremljal piratski duh Jacka Sparrowa. Najstarejši popotniki pa so si letos za svoj potovalni tabor izbrali potepanje po Primorski: prehodili so pot od Tolmina do Trsta, kjer so se spoznavali tudi z zamejskimi Slovenci. Kot vedno je bil to čas za skupno premagovanje

Izvidnike in vodnice je na taboru spremljal piratski duh Jacka Sparrowa. Foto: arhiv skavtov

ožuljenih nog, pitje kave ob reki Soči ter pogovore o resnih ali malo manj resnih temah.

Ker pa si želimo, da bi skavtstvo živelo čim dlje, so se nekateri naši izvidniki in voditelji odpravili tudi na usposabljanja: tečaj za vodnike, skavtska vzgoja in metodologija, ki jih organizira Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov. S tem skrbimo za čim bolj kakovostno izvajanje programov čez celo leto in hkrati za osebno napredovanje skavtov.

Voditelji žirovskega stega smo nadvse zadovoljni in ponosni na vse, kar nam je uspelo v preteklem skavtskem letu. Z veseljem pa se že pripravljamo na prihodnje skavtsko leto, ki se bo začelo oktobra. Če tudi tebe zanima skavtski način življenja in si star vsaj šest let, te bomo z veseljem sprejeli v svojo veliko skavtsko družino. Vabimo te, da nam slediš na socialnih omrežjih (Facebook: Radovedni orli ali Instagram: Žirovski skavti), kjer boš izvedel točen datum in lokacijo začetka novega skavtskega leta. Do takrat pa: Bodite pripravljeni!

Aktivne počitnice

SREČO GABER

Tudi letošnje poletje je minilo v znaku aktivnih počitnic za otroke. Otroci so na petih tematskih tednih in na izletu v Arboretum Volčji Potok v družbi sovrstnikov preživeli del svojih počitnic.

Malo manj kot 130 prijav, dobro razpoloženje otrok in prizadevni animatorji – vse to je na koncu prispevalo, da so bili tudi odzivi staršev zelo pozitivni. Trim As, Občina Žiri in nekatera podjetja iz Žirov so dali svoj delež naši skupnosti, kjer so dobra dela ter čas, posvečen otrokom in drug drugemu, nadvse dragoceni. Hvala vsem, ki ste bili del naše zgodbe.

Žirovski otroci so tudi letos lahko aktivno preživljali počitnice. Foto: Srečo Gaber

Traktor zbor

Prvo soboto v juliju je travnik pred gasilskim domom v Račevi znova zaživel. Prostovoljno gasilsko društvo Račeva je namreč že petič zapored pripravilo Traktor zbor z blagoslovom traktorjev – dogodek, ki v zadnjih letih postaja pomembna stalnica v poletnem dogajanju naše občine.

URŠKA TREVEN

Letos je prireditev privabila rekordno število udeležencev, kar 190 traktorjev, od sodobnih kmetijskih strojev do skrbno ohranjenih starodobnikov. Novost letošnje izvedbe so bile ekipne družabne preizkušnje, ki so zamenjale klasične spretnostne vožnje. Udeleženci, pogosto prijatelji ali sosede iz iste vasi, so se pomerili v vleki traktorja z vrvjo in vleki lesenega voza s senenimi kockami skozi ovire. V ospredju sta bili zabava in sodelovanje, kar je dogodku dodalo še več živahnosti in dobre volje.

Veliko pozornosti so tudi letos pritegnili domiselno okrašeni traktorji – okrašeni z zastavicami, cvetjem, transparenti in šaljivimi dodatki. Posebno navdušujoči pa so bili usklajeni skupinski prihodi – dolge kolone traktorjev, ki so s svojo pojavnostjo in energijo ustvarile pravo praznično kuliso. Blagoslov traktorjev je opravil Franci Mihelčič, duhovni pomočnik v župniji Žiri, ki se mu organiza-

Prostovoljno gasilsko društvo Račeva je namreč že petič zapored pripravilo Traktor zbor. Foto: Urška Treven

torji iskreno zahvaljujejo. Prireditev pa ne bi bila popolna brez gasilk veterank, ki so s svojo prisotnostjo, širokimi nasmehi in dobro voljo še dodatno polepsale dan. Njihova tradicionalna udeležba je postala že skoraj nepogrešljiv del dogodka.

Vesetje se je nadaljevalo pozno v noč z gasilsko veselico. Tako kot vsa leta doslej je Traktor zbor dokazal, da v Račevi znamo ustvariti dogodek, ki povezuje ljudi, spodbuja sodelovanje in s ponosom ohranja podeželsko tradicijo. Zbrana sredstva bodo tudi letos namenjena dokončanju obnove gasilskega doma, zato hvala vsem, ki ste dogodek podprli s svojo prisotnostjo in prispevki.

Organizatorji pa že zrejo v prihodnost – naslednji Traktor zbor bo v soboto, 11. julija 2026. Vabljeni, da si datum že zdaj zabeležite in se nam prihodnje leto znova pridružite – s traktorji in v dobri družbi.

OČESNA ORDINACIJA
IN OPTIKA
ŽIRI

VELIKI SEPTEMBRSKI PRIHRANEK

očala do 200 €	25 % popusta
od 201 € do 400 €	29 % popusta
od 401 € do 600 €	33 % popusta
od 601 € do 1000 €	36 % popusta

+ brezplačen pregled

NAROČITE SE NA PREGLED **064 274 666**

VSA SONČNA
OČALA

od **35 %**

do **60 %** POPUSTA
(tudi z vašo dioptrijo)

*velja meseca septembra

www.o-o.si

Udeleženci letošnjega oratorija v Žireh. Foto: Zala Jesenko

Več kot dvesto udeležencev na oratoriju

Prvi celotni teden poletnih počitnic je v Žireh tradicionalno namenjen oratoriju – od 30. junija pa vse do 6. julija je dvorišče med župnijsko cerkvijo in župniščem gostilo 140 otrok in 60 animatorjev.

JAKOB PRAZNIK

Oratorij je vzgojni počitniški program za otroke, ki ga pripravljajo mladi prostovoljci – animatorji. V obliki, v kakršni ga poznamo danes, v Sloveniji poteka od leta 1988, v naši župniji pa od leta 2003. Oratorijski program v harmonično celoto združuje zabavo, sproščujoče, ustvarjalne in poučne dejavnosti, druženje in duhovnost. Navdihuje se v ideji preventivnega vzgojnega sistema, katerega začetnik je italijanski duhovnik sv. Janez Bosko. Oratorijski dan se je začel z zbiranjem in igrami. Uraden začetek sta naznanila oratorijska himna in dvig zastave. Sledila je dramska uprizoritev, skozi katero smo spoznavali življenje oratorijskega juna-

ka. Letos je bil to blaženi Alojzij Grozde, slovenski pesnik in mučenec. Sledile so kateheze, kjer so animatorji otrokom približali vrednoto dneva po zgledu glavnega junaka. Po malici so se skupine, v katere so bili otroci razdeljeni, odpravile na dva kroga delavnic. Letos so bile še posebno zanimive, saj so na njih otroci barvali barako, streljali z lokom, izdelovali rakete iz steklenic, ustvarjali izdelke iz lesa, pripravljali slaščice, izdelovali zapestnice in igrali človek ne jezi se v človeški velikosti. Kosilu v osnovni šoli je sledil prosti čas v stari telovadnici, za njim pa še velike igre. Dan smo zaključili s himno in spustom zastave.

Teden smo popestrili s sredinim izletom v Arboretum Volčji Potok, kjer smo se z

otroki podali na zanimivo pustolovščino med rastlinskimi in živalskimi vrstami, ki živijo tam. Oratorija prav tako ni brez vodnih iger, ki so bile na sporedu v četrtek. Teden, poln dogodivščin in novih prijateljev, smo zaključili v soboto z mašo in kratkim programom po njej, v katerem so se skupine predstavile staršem in vsem drugim navzočim.

Celotnega oratorija pa ne bi mogli izpeljati brez številne animatorske skupine pod vodstvom Mirjam in Jakoba ter gospoda župnika Andreja. Prav tako programa ne bi mogli pripraviti brez številnih sponzorjev, ki so nam vsak na svoj način priskočili na pomoč. Animatorji se pod vtisom letošnjega oratorija že veselimo prihodnjega, ki bo, upajmo, še številnejši.

POGREBNIK d.o.o.

z vami že 30 let

poslovna enota:
Šutna 11, 4209 Žabnica

24-URNA DEŽURNA ŠTEVILKA:
041 624 685

ZA CELOTNO OBMOČJE
OBČINE ŽIRI

www.pogrebnik.si

cvetličarna
DALIJA

pri pokopališču v Žabnici

070 443 902

✉ cvetlicarna@pogrebnik.si

📱 Cvetličarna Dalija

IZKOPI IN
UREJANJE OKOLICE

031 223 091

· TLAKOVANJE

· UREJANJE VRTOV

· IZKOPI Z MINI BAGROM

2025/26

TRIM AS VADBE

PRIDRUŽI SE NAM

URNIK VADB

VADBE ZA VRTEC IN OŠ

1	HIP HOP 5.-9. RAZRED	ČETRTEK OB 18.30
2	PLESNE ZA PREDŠOLSKE IN 1.-4. RAZRED	PONEDELJEK 13:15
3	PLES OB DROGU ZA OŠ	PONEDELJEK 16.30
4	OSNOVNA MOTORIKA 3-6 LET	SREDA 15:00
5	OSNOVNA MOTORIKA 1,5-3 LETA SKUPAJ S STARŠI	TOREK 17:00

VADBE ZA ODRASLE x x x x

Trim As

8	FUNKCIONALNA VADBA	TOREK 19:30
9	TEČAJ PLESA OB DROGU	SREDA 20:15
10	PLES ZA MLADE DAME	ČETRTEK 20:00
11, 12, 13	PLESNI TEČAJI ZA ODRASLE	SOBOTA 17:00
14	PILATES	PO URNIKU
15	BADMINTON	PO URNIKU
16	NAMIZNI TENIS	PO URNIKU

PRIJAVE SPREJEMAMO NA:

WWW.SC-ZIRI.SI

PLESNI TEČAJI

ZA ODRASLE

x x x

Pridružite se nam:

18. OKTOBRA 2025

Začetni tečaj:	SOBOTA 17:00
1. stopnja:	SOBOTA 18:15
Izpopolnjevalni tečaj:	SOBOTA 19:30

Foxtrota, Disco Swinga, Angleškega in Dunajskega valčka...

PLES OB DROGU

ZA ODRASLE

Pridružite se nam:

8. OKTOBRA 2025

Sreda 20:15 do 21:15

ŠPORTNA DVORANA ŽIRI - VEČ INFO: sreco@trimas.si

NA ZALOGI VELIKA IZBIRA

televizorjev, gospodinjskih aparatov, tiskalnikov, prenosnih računalnikov, zabavne elektronike, tonerjev in kartuš ter baterij vseh vrst!

NOVA, ŠE IZBOLJŠANA PRALNA PRAŠKA OMO

OMO Professional Color – za 108 pranj
Visoko koncentriran profesionalni prašek za barvno perilo. Odstranjuje trdovratne madeže in ohranja žive barve.

CENA 25,90 EUR

OMO Professional White – za 108 pranj

Visoko koncentrirana profesionalna formula za belo perilo. Močno deluje proti madežem, preprečuje sivenje in ohranja popolno belino že pri nižjih temperaturah.

CENA 36,90 EUR

SUPER CENA 339,00 EUR

8 kg, 1400 obratov, 16 programov, zamik vklopa, Inverter motor - 10 let garancije na motor!

Vrhunski Švicarski merilniki krvnega tlaka ROSSMAX

CENA ŽE OD 46,80 EUR

NAPREJ

Gaming monitor GIGABYTE GS27F

Velikost 23,8", IPS, 165Hz, 2xHDMI, DP, HDR

AKCIJSKA CENA 159,90 EUR

POLNILCI IN KABLI ZA TELEFONE – popolna izbira, na zalogi preko 30 modelov!

Prenosnik HP – odličen za šolo – 3 leta garancije – gratis antivirus
Procesor R3 7330UM, RAM 16 GB, SSD 512GB, WINDOWS 11 HOME

CENA SAMO 459,90 EUR

Zamrzovalnik LIEBHERR FNd 7227 – Izdelano v Nemčiji!

Dimenzije V x Š x G: 185,50 x 69,7 x 67,5 cm, 363 litrov

AKCIJSKA CENA 999,00 EUR

VSI HLADILNI APARATI LIEBHERR IMAJO OB NAKUPU DO KONCA OKTOBRA 10-LETNO POLNO TOVARNIŠKO GARANCIJO!

OGLASITE SE V TRGOVINI – VEDNO VAM PRIPRAVIMO NAJBOLJŠO PONUDBO!

NAKUP NA OBROKE UREDIMO V TREH MINUTAH - BREZ OBISKA BANKE IN PAPIROLOGIJE, POTREBUJETE LE PAMETNI TELEFON! TUDI ZA VELIKE ZNESKE IN DO 84 OBROKOV.

Obiščite spletno stran **GLUHICOM.SI**

Cene, objavljene na spletni strani, so običajno priporočene cene proizvajalcev. Pokličite **04 510 60 90** ali pošljite elektronsko pošto na **info@gluhicom.si**, da vam pripravimo ponudbo z najnižjimi cenami na trgu. ZA VSE IZDELKE IZ NAŠE PONUDBE JAMČIMO ENAKO ALI NIŽJO CENO OD KONKURENČNIH PONUDNIKOV, kot so Big-Bang, Mimovrste ali Merkur.

Internet: gluhicom.si
Telefon: 04 510 60 90
E-pošta: info@gluhicom.si
Odprto: 8–12 in 13–16, sobota zaprto

Posredniško mesto

